

«Փարզանա Կրեղիտ» ՈՒՎԿ ՍՊԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններ

2016թ.-ի դեկտեմբերի 31-ին

ավարտված տարվա համար

Բովանդակություն

Անկախ առողջապահական եզրակացություն	3
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն	7
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	8
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	9
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	10
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	11

«ԱՅ ԷՖ ՓԻ» ՍՊԸ
ՀՀ, ք. Երևան, Նիկոլ Դումանի 53-34
E-mail: info@ifp.am
Հեռ. +(374) 99 66 88 55

“IFP” LLC
53-34 Nikol Duman., Yerevan, RA
E-mail: info@ifp.am
Tel. +(374) 99 66 88 55

Անկախ առողջապահության եզրակացություն № 6

«Փարվաճա Կրեղիտ» ՈՒՎԿ ՍՊԸ-ի 2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ

Ներկայացվում է «Փարվաճա Կրեղիտ» ՈՒՎԿ ՍՊԸ-ի բաժնետերերին

Վերապահումով կարծիք

Մեր կողմից իրականացվել է «Փարվաճա Կրեղիտ» ՈՒՎԿ ՍՊԸ-ի (այսուհետ՝ Ընկերություն) կից ֆինանսական հաշվետվությունների առողիտ, որոնք ներառում են 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, նույն ամսաթվին ավարտվող տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփը և այլ ծանոթագրությունները:

Մեր կարծիքով, բացառությամբ վերապահումով կարծիք արտահայտելու հիմքեր պարբերությունում ներկայացված հարցերի հնարավոր ազդեցության, կից ֆինանսական հաշվետվությունները տալիս են Ընկերության 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի, ինչպես նաև նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքի և դրամական հոսքերի ճշմարիտ և իրական պատկերը՝ համաձայն Ֆինանսական Հաշվետվությունների Սիցազգային Ստանդարտների (ՖՀՍՍ):

Վերապահումով կարծիքի հիմքեր

1. Ընկերության վաճառքի համար պահպող ակտիվների կազմում ներառված՝ վարկառուներից առգրավված գույքերի գծով, որոնց հաշվեկշռությունը արժեքը 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում է 242,347 հազար դրամ, առկա են արժեգրկման հայտանիշներ: Ընկերությունը չի իրականացրել նշված ակտիվների իրական արժեքի գնահատում՝ համաձայն ՖՀՍՍ 5 “Վաճառքի համար պահպող ոչ ընթացիկ ակտիվներ և ընդհատված գործունեություն” ստանդարտի պահանջների:

Մենք անկարող էինք որոշել հնարավոր արժեզրկման ազդեցությունը ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

2.Ընկերության կողմից հաճախորդներին տրված վարկերի համար, որոնց հաշվեկշռային արժեքը 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում է 264,602 հազար դրամ, առկա են արժեզրկման հայտանիշներ: Ընկերությունը չի իրականացրել տվյալ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման գնահատում՝ համաձայն ՀՀՍՍ 39 “Ֆինանսական գործիքներ. ճանաչումը և չափումը” ստանդարտի պահանջների:

Մենք անկարող էինք որոշել հնարավոր արժեզրկման ազդեցությունը ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Մենք առողջապահություն իրականացրել ենք առողջապահության ստանդարտներին (ԱՍՍ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է մեր եզրակացության՝ «Առողջությի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների առողջապահության համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Ընկերությունից՝ համաձայն Հաշվապահների միջազգային դաշնության պրոֆեսիոնալ հաշվապահների վարքագրի (ՀԱՊ-ի Վարքագիրը) և Հայաստանի Հանրապետությունում կիրառելի ֆինանսական հաշվետվությունների առողջապահության մեջ պարտականությունները՝ այդ պահանջների համաձայն: Մենք համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավականաչափ ու համապատասխան առողջապահություններ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Կարևոր հանգամանքներ

Առանց ձևափոխելու մեր կարծիքը Ձեր ուշադրությանն ենք իրավիրում սույն հաշվետվության 16 (ը) ծանոթագրությունում ներկայացված այն հանգամանքի վրա, որ Ընկերությունը չի պահպանել ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված մի շարք նորմատիվներ, մասնավորապես՝ 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմակերպության ընդհանուր կապիտալը կազմել է 27,628 հազար դրամ՝ այն պարագայում, եթե ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից ընդհանուր կապիտալի նվազագույն սահմանաշաբաթ սահմանված է 150,000 հազար դրամ, ինչի արդյունքում ՀՀ Կենտրոնական բանկը կարող է դադարեցնել Ընկերության լիցենզիայի գործողությունը:

Այլ տեղեկատվություն

Ընկերության 2015թ. ֆինանսական հաշվետվությունները առողջապահության մեջ ներարկվել այլ առողջապահության մեջ առաջանական է արտահայտել այդ ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ 2016 թվականի հունիսի 28-ին: Կարծիքի ձևափոխման համար հիմք է հանդիսացել վարկառությունը առողջապահ գույքի գծով արժեզրկման գործնականում ստուգման ոչ նպատակահարմար լինելը, ինչպես նաև հիմնական միջոցների համար օգտակար ծառայության ժամկետի պատշաճ վերանայում չիրականացնելը:

Դեկավարության և կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ընկերության դեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՍՍ-ներին համապատասխան Ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման համար: Այդ

նպատակով դեկավարությունը սահմանում է անհրաժեշտ վերահսկողության համակարգ, որը բոլոր է տալիս պատրաստել ֆինանսական հաշվետվություններ, որոնք գերծ են խարդախության կամ սխալի արդյունքում էական խեղաքյուրումներից:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս դեկավարությունը պատասխանատու է Ընկերության անընդհատ գործելու կարողության գնահատման համար՝ անհրաժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունը կիրառելու համար, եթե դեկավարությունը չունի Ընկերությունը լուծարելու կամ Ընկերության գործունեությունը դադարեցնելու մտադրություն, կամ չունի այլպես շվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում ներգրավված անձիք պատասխանատու են Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման գործընթացը վերահսկելու համար:

Առողջության պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների առողջության համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով գերծ են էական խեղաքյուրումներից, անկախ դրանց՝ խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող առողջության եզրակացություն։ Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ ԱՍՍ-ներին համապատասխան իրականացված առողջութը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաքյուրումը, եթե այն առկա է։ Խեղաքյուրումները կարող են առաջանալ սխալի կամ խարդախության արդյունքում և համարվում են էական, եթե խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա։

ԱՍՍ-ների համաձայն իրականացրած առողջութիւնը ողջ ընթացքում կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն։ Ի լրումն՝

- հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաքյուրման ոխսկերը, նախազծում և իրականացնում ենք առողջութրական ընթացակարգեր՝ այդ ոխսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում առողջութրական ապացույցներ, որոնք բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար։ Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաքյուրման չհայտնաբերման ոխսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, գեղձարարություն, միտումնավոր բացքողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի չարաշակում,
- ձեռք ենք բերում առողջութիւն վերաբերող ներքին վերահսկողության մասին պատկերացում՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան առողջութրական ընթացակարգեր նախազծելու, և ոչ թե Ընկերության ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար,
- գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված բաղարականության տեղին լինելը, ինչպես նաև դեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը,

- Եզրահանգում ենք դեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ, և հիմնվելով ձեռք բերված առվիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք՝ արդյոք առկա՞ է էական անորոշություն դեպքերի կամ իրավիճակների վերաբերյալ, որոնք կարող են նշանակալի կասկած հարուցել Ընկերության անընդհատ գործելու կարողության վրա: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, ապա մնացից պահանջվում է առվիտորի հաշվետվությունում ուշադրություն իրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումների վրա, կամ, եթե այդպիսի բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր հաշվետվության ամսաթիվը ձեռք բերված առվիտորական ապացույցների վրա: Սակայն, ապագա դեպքերը կամ իրավիճակները կարող են ստիպել Ընկերությանը դադարեցնել անընդհատության հիմունքի կիրառումը:
- Դեկավարությանը, ի թիվս այլ հարցերի, հաղորդակցում ենք առվիտի առաջադրանքի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև առվիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին վերահսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

26 հունիսի, 2017թ.

Այ Էֆ Փի ՍՊԸ

Վաղարշակ Մարգարյան
Տնօրեն

Աշոտ Բարսեղյան
Նեկավար-առվիտոր

ՄԱԿԵՆԱՀԱՅԱ ԼԻԳՈՎԱՐԱՐԻ

**ԾԱՀՈՒՅԹԻ ԿԱՄՎՆԱՍԻ ԵՎ ՀԱՍՏՊԱՐՓԱԿ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔԻ ՍԱՍԻՆ
ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ**

«Փարվանա Կրեդիտ» ՈՒԿԿ ՍՊԸ

2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա վերաբերյալ

Ծնր.	2016թ.		2015թ.	
	հազար դրամ	հազար դրամ	հազար դրամ	հազար դրամ
Տոկոսային եկամուտներ	4	371,600	453,009	
Տոկոսային ծախսեր	4	(249,845)	(251,197)	
Զուտ տոկոսային եկամուտներ		121,755	201,812	
Սինորդավճարների գծով ծախսեր		(1,119)	(897)	
Զուտ շահույթ (վճառ) փոխարժեքային տարբերաբերություններից		27,181	1492	
Այլ գործառնական եկամուտներ	5	44,226	80,495	
Այլ գործառնական ծախսեր		(3,343)	(668)	
Գործառնական շահույթ		188,700	282,234	
Արժեգործումից կորուստներ		(38,442)	(158,868)	
Աշխատակազմի գծով ծախսեր	6	(97,621)	(92,789)	
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	7	(80,780)	(62,683)	
Վճառ մինչև շահութահարկով հարկումը		(28,143)	(32,106)	
Շահութահարկի գծով ծախս	8	7,063	(492)	
Տարվա վճառ և ընդհանուր տարվա համապարփակ եկամուտ		(21,080)	(32,598)	

Ֆինանսական հաշվետվորյունները հաստատվել են ստորագրվել են Ընկերության ղեկավարության կողմից 2017թ. հունիսի 26-ին:
Եյց ներկայացված ժամանակում ներկայացված է ֆինանսական հաշվետվորյունների բաղկացուցիչ մասը:

Նելսոն Արովյան
Գործադիր տօնորեն

Հեղինեն Անտոնյան
Գլխավոր հաշվապահ

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԻ ՍԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

«Փարվածա Կրեդիտ» ՈՒՎԿ ՍՊԸ
2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա վերաբերյալ

Ծնր.	2016թ.	2015թ.
	հազար դրամ	հազար դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	9	58,450
Հաճախորդներն տրված վարկեր	10	1,649,849
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	11	79,321
Վաճառքի համար պահպող ակտիվներ	12	360,247
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	8	8,744
Այլ ակտիվներ	13	28,420
ԸՆԴԱՍԵՆԸ ԱԿՏԻՎՆԵՐ		2,185,031
		2,204,731
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ ԵՎ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		
Կանոնադրական կապիտալ	18	170,000
Չբաշխված շահույթ		(142,372)
Ընդամենը սեփական կապիտալ		27,628
Պարտավորություններ		
Ստացված վարկեր և փոխառություններ	14	2,117,697
Այլ պարտավորություններ	15	39,706
Ընդամենը պարտավորություններ		2,157,403
ԸՆԴԱՍԵՆԸ ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ ԵՎ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		2,185,031
		2,204,731

Ֆինանսական հաշվետվորյունները հաստատվել և ստորագրվել են Հնկերության դեկապրության կողմից 2017թ. հունիսի 26-ին:
Կից ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվորյունների բաղկացուցիչ մասը:

Նելսոն Արովյան
Գործադիր տնօրին

Հեղինե Անտոնյան
Գլխավոր հաշվապահ

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻԶՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐԻ ՍԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

«Փարվաճա Կրեդիտ» ՈՒԿԿ ՍՊԸ

2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա վերաբերյալ

Ծնր.	2016թ.		2015թ.	
	հազար դրամ	հազար դրամ	հազար դրամ	հազար դրամ
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների մուտքեր				
Ստացված տոկոսներ	303,787		351,681	
Վճարված տոկոսներ	(224,749)		(230,946)	
Ստացված զուտ միջնորդավճարներ	22,973		20,459	
Աշխատավարձ և այլ վճարումներ	(69,424)		(72,792)	
Վճարված հարկեր	(61,132)		(57,188)	
Այլ գործառնություններ	9,037		(78,120)	
Գործառնական ակտիվների (աճ)/նվազում				
Հաճախորդներին(ից) տրված (ստացված) վարկերի զուտ գումար	15,903		155,465	
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	(3,604)		88,553	
Ներդրումային գործունեությունից դրամական հոսքեր				
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների զուտ ձեռքբերումներ	(2,493)		(725)	
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	(2,493)		(725)	
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական հոսքեր				
Ստացված վարկեր և փոխառություններ	(16,718)		(85,835)	
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	(16,718)		(83,835)	
Ընդամենը դրամական միջոցների զուտ հոսքեր Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեների վրա	(22,815)		1,998	
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեները տարեսկզբի դրությամբ	17,760		10,542	
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեները տարեվերջի դրությամբ	63,505		50,965	
	9	58,450	63,505	

Ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել և ստորագրվել են ՀԱՅԵՐԵՊՐԵՋԱՅ ղեկավարության կողմից 2017թ. հունիսի 26-ին:
Կից ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Նելսոն Արովյան
Գործադիր տօնութեան

Հեղինեն Անոռոնյան
Գլխավոր հաշվապահ

ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

«Փարվանա Կրեդիտ» ՈՒԾԿ ՍՊԸ
2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա վերաբերյալ

Կանոնադրական կապիտալ	հազար դրամ	Չբաշխված շահույթ	Ընդամենը հազար դրամ
		հազար դրամ	
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2015թ.	170,000	(88,694)	81,306
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	(32,598)	(32,598)
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2015թ.	170,000	(121,292)	48,708
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	(21,080)	(21,080)
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2016թ.	170,000	(142,372)	27,628

Ֆինանսական հաշվետվորյությունները հաստատվել և ստորագրվել են Ընկերության դեկավարության կողմից 2017թ. հունիսի 26-ին:
Կից ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվորյությունների բաղկացուցիչ մասը:

Նելսոն Արովյան
Գործադիր տնօրեն

Հեղինե Անտոնյան
Գլխավոր հաշվապահ

1. Նախապատմություն

(ա) Հիմնական գործունեությունը և ընդհանուր տեղեկություններ

Փարզանա կրեղիս ՈՒՎԿ ՍՊԸ (այսուհետև՝ Կազմակերպություն) շահույթ ստանալու նպատակով հիմնադրված իրավաբանական անձ հանդիսացող առևտրային կազմակերպություն է, որը ստեղծվել է 27.07.2006թ.-ին կայացած Կազմակերպության հիմնադիրների ժողովի որոշմամբ: Կազմակերպության հիմնական գործունեությունն է ձեռնարկատիրական և սպառողական վարկերի տրամադրումը: Կազմակերպության գործունեությունը կարգավորում է ՀՀ կենտրոնական բանկը (Փարկային կազմակերպության անժամկետ լիցենզիա թիվ 15, տրված՝ 2006թ. սեպտեմբերի 12-ին):

Գլխամասային գրասենյակի գտնվելու վայրը և իրավաբանական հասցեն է՝ ՀՀ, ք. Երևան, Տիգրան Մեծի 67ա:

Կազմակերպության մասնակիցներն են հանդիսանում՝ Գագիկ Իգնատոսյան – 85.30%, Աշոտ Երանոսյան – 11.75%, Արամ Սարգսյան – 2.95%:

Կապակցված կողմերի հետ գործարքների մանրամասները ներկայացված են ծանոթագրություն 22-ում:

(բ) Գործարար միջավայրը

Հայաստանում տեղի են ունենում քաղաքական և տնտեսական փոփոխություններ, որոնք ազդեցություն են ունեցել և կշարունակեն ազդեցություն ունենալ այս միջավայրում գործող ձեռնարկությունների գործունեության վրա: Այդ խնկ պատճառով, Հայաստանի գործարար միջավայրում ծավալած գործունեությանը հատուկ են ոխսկեր, որոնք բնորոշ են այլ շուկաներին: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնարարություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական և ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար:

Համաշխարհային տնտեսության աճի նվազման կանխատեսումներով պայմանավորված՝ դեռևս առկա են անորոշություններ՝ ՀՀ-ի հետ համագործակցող երկրների տնտեսությունների վիճակի առումով, ինչը կարող է հանգեցնել արտերկրից ոչ առևտրային դրամային փոխանցումների կրճատմանը, ինչպես նաև հանքահումքային ապրանքների միջազգային գների անկմանը, ինչից Հայաստանի տնտեսությունը գտնվում է էական կախման մեջ: Ի լրումն, կապիտալի և վարկային շուկաների ճգնաժամը և դրա ազդեցությունը Հայաստանի տնտեսության վրա ավելի են բարձրացրել տնտեսական անորոշության մակարդակը գործարար միջավայրում: Շուկայական ավելի խիստ ճնշումը կարող է հանգեցնել Հայաստանի տնտեսության, ինչպես նաև Կազմակերպության վիճակի վատրարացմանը:

Այնուամենայնիվ, քանի դեռ այս անորոշություններում առկա դատողություններն ու ենթադրությունները շատ են, դեկավարությունը չի կարող վստահաբար հաշվարկել, թե ինչ չափով դրանք կարող են ազդեցություն ունենալ Կազմակերպության ակտիվների և պարտավորությունների մնացորդային սրժերի վրա:

Ֆինանսական հաշվետվորյումներն արտացոլում են Կազմակերպության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա գործարար միջավայրի ազդեցության դեկավարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել դեկավարության գնահատականից:

2. Պատրաստման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության նախն հայտարարություն

Սույն ֆինանսական հաշվետվորյունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվորյունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՍՍ) պահանջներին համաձայն:

(բ) Չափման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվորյունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով:

(գ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Կազմակերպության ֆունկցիոնալ արժույթն է ՀՀ դրամը (այսուհետև՝ դրամ), որը՝ լինելով ՀՀ ազգային արժույթը, արտացոլում է Կազմակերպության գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական եռթյունը: Դրամը նաև սույն ֆինանսական հաշվետվորյունների ներկայացման արժույթն է:

ՀՀ դրամը Հայաստանի Հանրապետության սահմաններից դորս փոխարկելի արժույթ չէ: Ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ:

(դ) Վերադասակարգում

Որոշ համեմատական գումարներ վերադասակարգվել են՝ համապատասխանեցնելով ընթացիկ տարվա դասակարգումներին:

(ե) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Այս ֆինանսական հաշվետվորյունները ՖՀՍՍ-ի պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար դեկավարությունը կատարել է մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և համապատասխան ենթադրությունները շարտանակարար վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումների վերանայվումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են, և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Այն ենթադրությունների և գնահատումների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որը ենթադրում է ֆինանսական տարում էական ճշգրտման ոիսկ, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում:

- Հաճախորդներին տրված վարկեր – ծանոթագրություն 10
- Ստացված վարկեր և փոխառություններ – ծանոթագրություն 14

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվել է սույն ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

(ա) Արտարժույթով գործարքներ

Արտարժույթով իրականացված գործարքները փոխարկվում են Կազմակերպության համապատասխան ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերափոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Դրամային միավորների գծով արտարժույթով իրականացված գործառնություններից առաջացած շահույթը կամ վճառն իրենից ներկայացնում է ժամանակաշրջանի սկզբում ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, արդյունավետ տոկոսադրույթի ու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով փոխարկված ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև տարբերությունը: Արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները, որոնք չափվում են իրական արժեքով, վերափոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Վերափոխարկման հետևանքով առաջացած արտարժութային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վճառում՝ բացառությամբ վաճառքի համար մատչելի բաժնային գործիքների վերափոխման արդյունքում առաջացած կամ դրամական միջոցների հոսքերի հեջափորման պահանջներին համապատասխանող տարբերությունների, որոնք ճանաչվում են այլ համապարփակ եկամտում: Սկզբնական արժեքով չափվող, արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի՝ գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով:

(բ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ են համարվում կանխիկ բորբագամները և մետաղադրամները: ՀՀ ԿԲ-ում և այլ բանկերում պահվող սահմանափակումներ չտևեցող մնացորդները (նույրող հաշվներ): Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(գ) Ֆինանսական գործիքներ

(I) Դասակարգում

Շահույթի կամ վճառի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքները իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ, որոնք՝

- հիմնականում ձեռք են բերվել կամ առաջացել են մոտ ապագայում վաճառելու կամ հետ գնելու նպատակով,
- կազմում են միասին կառավարվող որոշված ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մաս, որի համար առկա է վկայություն կարճ ժամկետում շահույթ ստանալու մոտ անցյալում տեղի ունեցած փաստացի դեպքերի վերաբերյալ,
- ածանցյալ ֆինանսական գործիք են (բացառությամբ այն ածանցյալ գործիքների, որոնք արդյունավետ հեջափորման գործիքներ են կամ նախատեսված են որպես այդպիսիք), կամ
- սկզբնական ճանաչման պահին Կազմակերպության կողմից նախատեսվում են որպես շահույթի կամ վճառի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ:

Կազմակերպությունը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները նախատեսում է որպես շահույթի կամ վճարի միջոցով իրական արժեքով չափվող ստորև ներկայացված պայմաններից մեկի բավարարման դեպքում՝

- ակտիվները կամ պարտավորությունները կառավարվում և գնահատվում են իրական արժեքի հիմունքով,
- նախատեսումը վերացնում կամ էականորեն նվազեցնում է հաշվապահական անհամապատասխանությունները, որոնք կառաջանային այլ հանգամանքներում, կամ
- ակտիվը կամ պարտավորությունը ներառում է պարունակվող ածանցյալ գործիք, որը էականորեն ծեափոխում է դրամական միջոցների հոսքերը, որոնք այլապես կպահանջվեին պայմանագրի համաձայն:

Չուտ ներկա առաջացնող (դրական իրական արժեք) առևտրական նպատակներով պահվող բոլոր ածանցյալ գործիքները, ինչպես նաև ձեռք բերված օացիոնները, ներկայացվում են որպես ակտիվ: Չուտ արտահոսք առաջացնող (բացասական իրական արժեք) առևտրական նպատակներով պահվող բոլոր ածանցյալ գործիքները, ինչպես նաև տրամադրված օացիոնները, ներկայացվում են որպես պարտավորություն:

Ֆինանսական գործիքների համապատասխան դասակարգումը դեկավարությունը որոշում է սկզբնական ճանաշման պահին: Ածանցյալ ֆինանսական գործիքները և որպես շահույթի կամ վճարի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների նախատեսված գործիքները սկզբնական ճանաշումից հետո չեն վերադասակարգվում շահույթի կամ վճարի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների կամ վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական գործիքների դասից, եթե կազմակերպությունը մտադիր է և ի վիճակի է պահել այդ գործիքները մոտ ապագայում կամ մինչև մարման ժամկետը: Այլ ֆինանսական գործիքները կարող են դասակարգվել շահույթի կամ վճարի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների դասից միայն հազվագյուտ հանգամանքներում: Հազվագյուտ հանգամանքներն ի հայտ են գալիս եզակի արտաստվոր դեպքի արդյունքում, եթե գործեն անհավանական են, որ այն կրկին տեղի կունենա մոտ ապագայում:

Տրամադրված վարկերը և դեբետորական պարտքերը ֆիքսված են կամ որոշելի վճարումներով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ են, որոնք գնանշված չեն գործող շուկայում՝ բացառությամբ այն գործիքների՝

- որոնց Կազմակերպությունը մտադիր է անմիջապես կամ կարճ ժամկետում վաճառել,
- որոնց Կազմակերպությունը սկզբնական ճանաշման պահին նախատեսում է որպես շահույթի կամ վճարի միջոցով իրական արժեքով չափվող,
- որոնց Կազմակերպությունը սկզբնական ճանաշման պահին նախատեսում է որպես վաճառքի համար մատչելի, կամ
- որոնց գծով Կազմակերպությունը չի փոխատուցի իր բոլոր սկզբնական ներդրումները՝ վճարունակության անկարողությունից տարբեր այլ պատճառներով:

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով և ֆիքսված մարման ժամկետով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք Կազմակերպությունը մտադրված է պահել և հնարավորություն ունի պահելու մինչև մարման ժամկետի լրանը, բացառությամբ այն ներդրումների՝

- որոնց սկզբանական ճանաշման պահին Կազմակերպությունը նախատեսում է որպես շահույթի կամ վճարի միջոցով իրական արժեքով չափվող,
- որոնց Կազմակերպությունը նախատեսում է որպես վաճառքի համար մատչելի, կամ

- որոնք համապատասխանում են տրամադրված վարկերի ու դեբյուտական պարտքերի սահմանմանը:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներն իրենցից ներկայացնում են այնպիսի ֆինանսական ակտիվներ, որոնք նախատեսված են որպես վաճառքի համար մատչելի կամ դասակարգված չեն որպես տրամադրված վարկեր ու դեբյուտական պարտքեր, մինչև մարման ժամկետը պահպող ներդրումներ կամ շահույթի կամ վճարի միջոցով իրական արժեքով շափող ֆինանսական գործիքներ:

(II) ճանաչում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվորությունում, եթե Կազմակերպությունը դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմէ: Ֆինանսական ակտիվների կանոնավոր կերպով գնումները հաշվառվում են վերջնահաշվարկի ամսարկի դրությամբ:

(III) Զափում

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական ճանաչումը տեղի է ունենում իրական արժեքով: Շահույթի կամ վճարի միջոցով իրական արժեքով շափող ֆինանսական գործիքների խմբում շդասակարգված ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների դեպքում իրական արժեքին գումարվում են գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ձևորերմանը կամ թողարկմանը:

Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական ակտիվները, ներառյալ ակտիվ համարվող ածանցյալ գործիքները, շափում են իրական արժեքով՝ առանց նվազեցնելու գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք կարող են առաջանալ վաճառքի կամ այլ օտարման հետ կապված՝ բացառությամբ:

- վարկերի ու դեբյուտական պարտքերի, որոնք շափում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդը,
- մինչև մարման ժամկետը պահպող ներդրումների, որոնք շափում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդը, և
- բաժնային գործիքներում ներդրումների, որոնք գործող շուկայում չունեն գնաճշված շուկայական գին, որոնց իրական արժեքները հնարավոր չեն արժանահավատորեն շափել և որոնք շափում են սկզբնական արժեքով:

Բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները շափում են ամորտիզացված արժեքով՝ բացառությամբ այն ֆինանսական պարտավորությունների, որոնք նախատեսված են որպես շահույթի կամ վճարի միջոցով իրական արժեքով շափող և այն ֆինանսական պարտավորությունների, որոնք առաջանում են, եթե իրական արժեքով ներկայացված ֆինանսական ակտիվի փոխանցումը չի բավարարում ապահանաջման պահանջները:

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքն իրենցից ներկայացնում է այն գումարը, որով ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունը շափում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած մայր գումարի վճարումները, գումարած կամ հանած սկզբանական ճանաչված գումարի և մարման պահին գումարի տարբերության կուտակված ամորտիզացիան, որը հաշվարկվել է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդ՝ հանած արժեքը կորուստը: Հավելավճարները և գեղշերը ներառվում են գործարքի հաշվեկշռային արժեքում և ամորտիզացվում են՝ կիրառելով գործունավետ տոկոսադրույթի մեթոդը:

(IV) Իրական արժեքի չափման սկզբունքներ

Իրական արժեքը է համարվում այն գումարը, որով ակտիվը կարող է փոխանակվել, կամ պարտավորությունը մարվել իրազեկ, պատրաստական կողմերի միջև՝ անկախ կողմերի միջև գործարքում չափման ամսաթվի դրույթամբ:

Հնարավորության դեպքում Կազմակերպությունը գործիքի իրական արժեքը չափում է՝ ելեկով գործող շուկայում այդ գործիքի համար գնանշումներից: Ըստկան համարվում է գործող, եթե գնանշումները դյուրին ու կանոնավոր կերպով շուկայում տեղի ունեցող անկախ կողմերի միջև գործարքներ են:

Եթե ֆինանսական գործիքի շուկան գործող չէ, ապա Կազմակերպությունը որոշում է իրական արժեքը՝ օգտագործելով գնահատման տեխնիկա: Գնահատման տեխնիկաները ներառում են շուկայում վերջերս կատարված իրազեկ, պատրաստական՝ անկախ կողմերի միջև գործարքների օգտագործումը (դրանց առկայության դեպքում), մեկ այլ՝ էականորեն չտարբերվող գործիքի ընթացիկ իրական արժեքին հղումը, զեղչական դրամական հոսքերի վերլուծությունը և օպցիոնների գնահատման մոդելները: Ընտրված գնահատման մեթոդը, որպես մուտքային տվյալներ առավելագույնս օգտագործում է շուկայական տվյալները և նվազագույնս հիմնվում է Կազմակերպության յուրահատուկ գնահատականների վրա, ներառում է բոլոր այն գործոնները, որոնք շուկայի մասնակիցները հաշվի կառնեին գինը որոշելիս, և համապատասխանում է ֆինանսական գործիքների գնահատման ընդունված տեսագիտական մեթոդաբանություններին: Գնահատման տեխնիկայի մուտքային տվյալները խելամտորեն ներկայացնում են շուկայի սպասումները և ֆինանսական գործիքին ներհատուկ ոխակ-հատուց գործոնների չափումները:

Ֆինանսական գործիքի սկզբնական ճանաշման ժամանակ դրա իրական արժեքի լավագույն վկայությունը գործարքի գինն է, այսինքն՝ տրված կամ ստացված հասուցման իրական արժեքը, բացառությամբ եթե այդ գործիքի իրական արժեքի մասին վկայությունը ստացվում է նույն գործիքի գծով (այսինքն՝ առանց վերափոխման կամ վերափաթեթավորման) այլ դիտարկելի ընթացիկ շուկայական գործարքների հետ համեմատության միջոցով կամ գնահատման մի մոդելի հիման վրա, որի փոփոխականները ներառում են տվյալների միայն դիտարկելի շուկաներից: Եթե գործարքի գինը տրամադրում է իրական արժեքի լավագույն վկայությունը սկզբնական ճանաշման ժամանակ, ապա ֆինանսական գործիքը սկզբնապես չափվում է գործարքի գնով, և այս գնի և գնահատման մոդելի կիրառման արդյունքում սկզբնապես ծեռք բերված արժեքի տարբերությունը հետազայտմ ճանաշվում է շահույթում կամ վնասում համապատասխան հիմունքով՝ գործիքի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, սակայն ոչ ուշ, քանի գնահատման ամբողջական հիմնավորումը դիտարկելի շուկայական տվյալներով, կամ գործարքի ավարտ:

Ակտիվները և երկար դիրքերը չափվում են առքի գնով, պարտավորությունները և կարծ դիրքերը չափվում են վաճառքի գնով: Եթե Կազմակերպությունն ունի միմյանց չեզոքացնող ոխսերով դիրքեր, այն միջին շուկայական գներն օգտագործում է որպես հիմք՝ չեզոքացնող համապատասխանարար կիրառում է միայն զուտ բաց դիրքի նկատմամբ: Իրական արժեքն արտացոլում է գործիքի վարկային ոխսը և ներառում է ճշգրտումներ Կազմակերպության ու գործարքի կողմի վարկային ոխսը հաշվի առնելու համար՝ անհրաժեշտության դեպքում: Մոդելների օգտագործման արդյունքում ստացված իրական արժեքի գնահատականները ճշգրտվում են ցանկացած այլ գործոնների հետ կապված՝ այդ թվում իրացվելիության ոխսի կամ մոդելի անորոշության հետ կապված, այնքանով, որքանով Կազմակերպությունը գտնում է, որ երրորդ անձ հանդիսացող շուկայի մասնակիցը կարող է դրանք հաշվի առնել գործարքի գինը որոշելիս:

(V) Հետազա շափման հետևանքով առաջացած շահույթ և վճառ

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից առաջացած շահույթը կամ վճառը ճանաչվում է հետևյալ կերպ:

- Շահույթում կամ վճառում ճանաչվում է այն ֆինանսական գործիքի գծով շահույթը կամ վճառը, որը դասակարգված է որպես շահույթի կամ վճառի միջոցով իրական արժեքով շափվող;
- Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների գծով շահույթը կամ վճառը ճանաչվում է սեփական կապիտալում որպես այլ համապարփակ եկամուտ (բացառությամբ արժեգրկումից կորուստների և վաճառքի համար մատչելի պարտքային ֆինանսական գործիքների գծով փոխարժեքային տերքերություններից առաջացած շահույթի կամ վճառի), մինչև որ նշված ակտիվն ապահանաչվում է և այդ պահին կուտակված շահույթը կամ վճառը, որը նախկինում ճանաչվել էր սեփական կապիտալում, ճանաչվում է շահույթում կամ վճառում: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվի գծով տոկոսները ճանաչվում են շահույթում կամ վճառում՝ վաստակելու ժամանակ, և հաշվարկվում են կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդ:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով շահույթը կամ վճառը ճանաչվում է շահույթում կամ վճառում, եթե ֆինանսական ակտիվը կամ ուղարտավորությունն ապահանաչվում է կամ արժեգրկվում է, ինչպես նաև ամորտիզացիայի հաշվարկի ընթացքում:

(VI) Ապահանաչում

Կազմակերպությունն ապահանաչում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, եթե ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը կամ, եթե փոխանցում է ֆինանսական ակտիվն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Կազմակերպությունը պահպանում, ոչ էլ փոխանցում է սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը: Ապահանաչման պայմանները բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվի գծով տոկոսները, որոնք առաջացել կամ պահպանվել են Կազմակերպության կողմից, ճանաչվում են որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվորություն: Կազմակերպությունն ապահանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, եթե պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են կամ չեղյալ են համարվում կամ ուժը կորցնում են:

Կազմակերպությունը կատարում է գործարքներ, որոնցով փոխանցվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվորությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու հատույցները կամ դրանց մի մասը: Եթե ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր կամ, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները պահպանվում են, ապա փոխանցված ակտիվները չեն ապահանաչվում:

Գործարքներում, որոնցում Կազմակերպությունը ոչ փոխանցում է, ոչ էլ պահպանում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, ապահանաչում է ակտիվը, եթե կորցնում է դրա նկատմամբ վերահսկողությունը:

Փոխանցումների այն գործարքներում, որոնցում Կազմակերպությունը պահպանում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, Կազմակերպությունը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը այնքանով, որքանով շարունակվում է իր ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի մեջ, որն այն չափն է, որով նա ենթարկված էփոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Կազմակերպությունը դուրս է գրում անհավաքագրելի համարվող ակտիվները:

(VII) Հաշվաճում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվաճում են՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվորյունում արտացոլվելով զուտ գումարով, եթե գոյություն ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, ինչպես նաև հաշվարկը զուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն:

(η) Հիմնական միջոցներ

(I) Սեփական ակտիվներ

Հիմնական միջոցների միավորների հաշվառման արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները:

Եթե հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարրեր ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, այդ բաղկացուցիչները հաշվառման են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

(II) Մաշվածություն

Մաշվածությունը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվորյունում՝ կիրառելով գծային մերույթ հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է հիմնական միջոցի ձեռքբերման պահից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններիս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են.

կապի և հաղորդակցության միջոցներ	1 տարի
փոխադրամմիջոցներ	5 տարի
գույք, գրասենյակային սարք. և այլ հիմնական միջոցներ	1-5 տարի

Վարձակալված հիմնական միջոցների համար կատարած բարելավումների գծով մաշվածությունը հաշվարկվում է ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետից և վարձակալության գործողության ժամկետից նվազագույնի ընթացքում:

(ե) Ոչ նյութական ակտիվներ

Կազմակերպության կողմից ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառման են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Համակարգչային ծրագրերի լիցենզիաների ձեռքբերման ժախսերը կապիտալացվում են որպես առանձին ծրագրի ձեռքբերման և ներդրման ժախսեր:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մերույթ ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետը կազմում է 10 տարի:

(զ) Արժեգորկում

(I) Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները հիմնականում ներառում են վարկերը և այլ դեբյուրական պարտքերը (վարկեր և դեբյուրական պարտքեր): Կազմակերպությունը վերանայում է իր վարկերը և դեբյուրական պարտքերը՝ արժեգորկումը կամոնավոր հիմունքով գնահատելու նպատակով: Վարկը կամ դեբյուրական պարտքը արժեգորկում է, և արժեգորկումից կորուստները ճանաչվում են միայն և միայն այն դեպքում, եթե առկա է անկողմնակալ վկայություն սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած մեկ կամ ավելի դեպքերի արդյունք հանդիսացող արժեգորկման մասին, և այդ դեպքը (կամ դեպքերը) ազդեցություն ունի վարկի գծով դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերի վրա, որոնք հնարավոր են արժանահավատորեն գնահատել:

Ֆինանսական ակտիվների արժեգորկման անկողմնակալ վկայությունը կարող է ներառել պարտավորությունների չկատարումը կամ վճարումների հետաձգումը վարկառուի կողմից, վարկային պայմանագրի պայմանների խախտումները վարկառուի կողմից, վարկի կամ փոխառության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Կազմակերպությունն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի, վարկառուի կամ բողարկողի սնանկացման հայտանիշները, արժեթղթի համար գործող շուկայի վերացումը, գրավի արժեքի նվազումը կամ ակտիվների խմբին վերաբերող այլ դիտարկելի տվյալները, ինչպիսիք են խմբի կազմի մեջ նտնդ վարկառումների կողմից պարտականությունների չկատարման հետ փոխկապակցված տնտեսական պայմանների փոփոխությունը:

Կազմակերպությունը նախ գնահատում է, թե արդյոք գոյություն ունի² արժեգորկման անկողմնակալ վկայություն այն առանձին վարկերի ու դեբյուրական պարտքերի գծով, որոնք առանձին վերցված նշանակալի են, և ապա առանձին կամ հավաքական հիմունքով՝ այն վարկերի ու դեբյուրական պարտքերի գծով, որոնք առանձին վերցված նշանակալի են: Եթե Կազմակերպությունը որոշում է, որ առանձին գնահատված վարկի կամ դեբյուրական պարտքի գծով՝ լինի այն նշանակալի կամ ոչ նշանակալի, արժեգորկման անկողմնակալ վկայություն չկա, ապա այն ներառում է այդ վարկը պարտքային դիսկի համանման բնուրագրերով վարկերի դեբյուրական պարտքերի խմբում և դրանք հավաքական հիմունքով գնահատում արժեգորկման տեսանկյունից: Այն վարկերը և դեբյուրական պարտքերը, որոնք առանձին են գնահատվում արժեգորկման տեսանկյունից, և որոնց գծով արժեգորկումից կորուստը ճանաչվում կամ շարունակվում է ճանաչվել, չեն ներառվում արժեգորկման հավաքական հիմունքով գնահատման մեջ:

Եթե առկա է վարկի կամ դեբյուրական պարտքի գծով արժեգորկումից կորսուի անկողմնակալ վկայություն, ապա կորսուի գումարը չափվում է որպես վարկի կամ դեբյուրական պարտքի հաշվեկշռային արժեքի և այդ վարկի կամ դեբյուրական պարտքի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույթով գեղշված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի՝ ներառյալ երաշխիքների գծով ստացվելիք գրավելերի և գրավի ներկա արժեքի միջև տարրերությունը: Պայմանագրով նախատեսված դրամական միջոցների հոսքերը և նախկին փորձի վրա հիմնված վնասները, որոնց գծով ներկա տնտեսական պայմաններն արտացոլող առկա տեղեկատվության հիման վրա կատարվել են ճշգրտումներ, հանդիսանում են դրամական միջոցների ակնկալվող հոսքերի գնահատման հիմք:

Որոշ դեպքերում դիտարկելի տվյալները, որոնք պահանջվում են վարկի կամ դեբյուրական պարտքի գծով արժեգորկումից կորսուի չափը գնահատելու համար, կարող են լինել սահմանափակ կամ այլև ոչ ամբողջությամբ առնչվող տվյալ հանգամանքներին: Դա կարող է տեղի ունենալ, եթե փոխառուն ֆինանսական դժվարությունների մեջ է, և համանման փոխառումների վերաբերյալ քիչ պատմական տվյալներ կան: Այդպիսի դեպքերում, ցանկացած արժեգորկումից կորսուի չափը գնահատելու համար Կազմակերպությունն օգտագործում է փորձի վրա հիմնված իր դաստողությունը:

Վարկերի և դեբիտորական պարտքերի գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում են այնքանով, որքանով փոխհատուցվող գումարի հետագա աճը կարելի է անկողմնակարուեն կապել արժեզրկումից կորուստի ճանաչումից հետո տեղի ունեցած իրադարձությանը:

Այն դեպքում, եթե վարկի հավաքագրումը հնարավոր չէ, վարկը դուրս է գրվում ի հաշիվ արժեզրկման գծով ծևավորված համապատասխան պահուստի: Կազմակերպությունը վարկի մնացորդը (և արժեզրկման գծով ծևավորված ցանկացած պահուստները) դուրս է գրում, եթե դեկավարությունը որոշում է, որ վարկը ննջակա չէ հավաքագրման, և ձեռնարկվել են վարկի վերադարձի հետ կապված բոլոր անհրաժեշտ քայլերը:

(II) Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Վաճառքի համար մատչելի ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են այլ համապարփակ եկամտում ճանաչված կուտակված վճարը փոխանցելով շահույթի կամ վնասի կազմ՝ որպես վերադասակարգման ճշգրտում: Կուտակված վճարը, որը այլ համապարփակ եկամտից վերադասակարգվում է շահույթի կամ վնասի կազմ, հանդիսանում է ձեռքբերման արժեքի՝ հանած մայր գումարի մարումներն ու մաշվածությունը, և ընթացիկ իրական արժեքի՝ հանած նախկինում շահույթի կամ վնասի կազմում ճանաչված արժեզրկումից կորուստների միջև եղած տարրերությունը: Ժամանակի լարման վերագրելի արժեզրկման գծով պահուստի փոփոխություններն արտացոլվում են որպես տոկոսային եկամտի բաղադրիչ:

Վաճառքի համար մատչելի բաժնային արժեքում կատարած ներդրման իրական արժեքի էական կամ երկարատև նվազումը դրա սկզբնական արժեքից հանդիսանում է արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն:

Եթե հետագա ժամանակաշրջանում արժեզրկված վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեքը իրական արժեքն աճում է, և այդ աճը հնարավոր է անկողմնակարուեն կապել շահույթի կամ վնասի կազմում արժեզրկումից կորուստի ճանաչումից հետո տեղի ունեցած իրադարձությանը, ապա արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, իսկ հակադարձված գումարը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Այնուհետեւ, արժեզրկված վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեքը իրական արժեքի ցանկացած հետագա վերականգնումը ճանաչվում է այլ համապարփակ եկամտում:

(III) Ոչ ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսարվի դրությամբ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հետաձգված հարկերի, գնահատվում են արժեզրկման հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Ոչ ֆինանսական ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես նրանց իրական արժեքից (հանած վաճառքի ծախսերը) և օգտագործման արժեքից առավելագույնը: Օգտագործման արժեքը գնահատելիս դրամական միջոցների գնահատված ապագա հորերը գեղշվում են իրենց ներկւած արժեքով՝ օգտագործելով մինչև հարկումը գեղշման այն դրույքը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի շուկայի ներկա գնահատականը և ակտիվին բնորոշ ռիսկերը: Այլ ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների ներկություն մեծապես անկախ և դրամական միջոցների ներկություն չառաջացնող ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է այն դրամատեղծ միավորի համար, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է, եթե ակտիվի կամ նրա դրամատեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում է միայն այն դեպքում, եթե փոխվել են փոխհատուցվող գումարը որոշելու համար օգտագործվող գնահատումները: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն շափով, որ

ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ՝ առանց համապատասխան մաշվածության և ամրության կողմէ արժեգույնից կորուստ ճանաչված չլիներ:

(է) Պահուատներ

Պահուատը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվորությունում ճանաչվում է, եթե Կազմակերպությունը, որպես ածանցյալ դեպքերի արդյունք, ունի իրավական կամ կառուցղական պարտականություն, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը նարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգտագործելի արտահոսք: Եթե ազդեցությունն էական է, պահուատները որոշվում են՝ զեղչելով ակնկալվող դրամական հոսքերը՝ օգտագործելով զեղչման միջև հարկումը գործող այն դրույքը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի շուկայի ներկա գնահատականը և անհրաժեշտության դեպքում՝ պարտավորությանը բնորոշ ոլուկերը:

(ը) Փոխառությունների գծով պարտավորություններ

Բնականուն գործունեության ընթացքում Բանկը հանձն է առնում փոխառությունների գծով պարտավորվածություններ, որոնք ներառում են չօգտագործված վարկային պարտավորվածությունները և երաշխիքները:

Ֆինանսական երաշխիքներն իրենցից ներկայացնում են պայմանագրեր, որոնք պարտավորեցնում են Կազմակերպությանը կատարել որոշակի վճարումներ, որոնք կիրարական երաշխիքի սեփականատիրոջ այն վճաները, որոնք նա կըրե, եթե առանձին պարտատերն ի վիճակի չլիներ կատարել վճարումները պարտքային գործիքի պայմաններով նախատեսված ժամկետներում:

Ֆինանսական երաշխիքի գծով պարտավորությունն ի սկզբանե ճանաչվում է իրական արժեքով, հաշվի չառնելով գործարքի հետ կապված ծախսումները, և հետագայում չափվում է երկու մեծություններից առավելագույնով՝ ի սկզբանե ճանաչված գումարը՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան կամ երաշխիքի գծով կորուստների պահուատը: Ֆինանսական երաշխիքների գծով կորուստների պահուատը և փոխառությունների գծով այլ պարտավորվածությունները ճանաչվում են, եթե գոյություն ունի վճանելու հավանականություն, և այդ վճասը հնարավոր է արժանահավատորեն չափել:

Ֆինանսական երաշխիքի գծով պարտավորությունները և փոխառությունների գծով այլ պարտավորվածությունների գծով պահուստները ներառվում են այլ պարտավորությունների կազմում:

Փոխառությունների գծով պարտավորվածությունները չեն ճանաչվում՝ բացառությամբ հետևյալ պարտավորվածությունների:

- փոխառությունների գծով պարտավորվածություններ, որոնք Կազմակերպությունը նախատեսում է որպես ֆինանսական պարտավորություններ իրական արժեքով չափվող՝ շահույթի կամ վճասի միջոցով,
- եթե Կազմակերպությունն ունի իր փոխառությունների գծով պարտավորվածություններից առաջացող ակտիվների՝ դրանց առաջացումից կարճ ժամանակ անց վաճառելու նախկին պրակտիկա, ապա նույն դասում գտնվող բոլոր փոխառությունների գծով որպես ածանցյալ գործիքներ դիտվուի պարտավորվածությունները,
- փոխառությունների գծով պարտավորվածություններ, որոնք կարող են մարվել զուտ հիմունքով՝ դրամական միջոցներով կամ մեկ այլ ֆինանսական գործիք մատակարարելով կամ բողարկելով,
- շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով փոխառություն տրամադրելու պարտավորվածություններ:

(թ) Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերին ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսերը ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում՝ առանց հարկային հետևանքների:

Ծահարաժիններ

Ծահարաժիններ հայտարարելու և վճարելու Կազմակերպության կարողությունը կարգավորվում է ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կանոնակարգերով:

Սովորական բաժնետոմսերի շահարաժիններն արտացոլվում են որպես չքաշխաված շահույթի բաշխում այն ժամանակահատվածում, երբ հայտարարվում են:

(ժ) Հարկում

Ծահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Ծահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վճարում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է այլ համապարփակ եկամտի միավորներին կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված բաժնետերերի հետ իրականացված գործառնություններին, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ եկամտում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա շահութահարկի գծով ակնկալվող վճարման ենթակա հարկի գումարն է, որը հաշվարկվում է՝ կիրառելով հարկերի այն դրույթները, որոնք ուժի մեջ են կամ, ըստ էության, ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսարվի դրությամբ, և նախորդ տարիների վճարման ենթակա հարկերի գծով կատարված ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկը ճանաչվում է ֆինանսական հաշվետվորյունների նպատակների համար օգտագործվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների ժամանակավոր տարրերությունների գծով: Հետաձգված հարկը չի ճանաչվում հետևյալ ժամանակավոր տարրերությունների համար հարկային նպատակներով չնվազեցվող գուղվիլի, ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման, որը ազդեցություն չունի հաշվապահական կամ հարկվող շահույթի վրա, ինչպես նաև այն դրսադր ընկերություններում կատարած ներդրումներին վերաբերող ժամանակավոր տարրերությունների դեպքերում, որտեղ մայր ընկերությունն ի վիճակի է վերահսկել ժամանակավոր տարրերության համակարգարձումը և հավանական է, որ ժամանակավոր տարրերությունը չի հակադարձվի մոտ ապագայում: Հետաձգված հարկի գումարը չափվում է կիրառելով հարկերի այն դրույթները, որոնք ակնկալվում են, որ կիրառվեն ժամանակավոր տարրերությունների նկատմամբ վերջիններին հակադարձելիս՝ իհմք ընդունելով այն օրենքների դրույթները, որոնք ուժի մեջ են կամ, ըստ էության, ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսարվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկային ակտիվը ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի ապագա հարվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարրերությունները, չօգտագործված հարկային վճարները և արտոնությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները նվազեցվում են այնքանով, որքանով հավանական չէ, որ համապատասխան հարկային օգուտը կիրացվի:

(Ժա) Եկամտի և ծախսի ճանաչում

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կրառելով արդյունավետ տոկոսադրույթի մերողը:

Վարկերի տրամադրման, սպասարկման և այլ վճարները, որոնք գործարի հետ կապված ծախսերի հետ միասին դիտարկվում են որպես վարկի ընդհանուր շահույթը բերության անբաժան մաս, հետաձգվում են և ամորտիզացվում են տոկոսային եկամտի կազմում ֆինանսական գործիքի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում՝ կրառելով արդյունավետ տոկոսադրույթի մերողը:

Այլ վճարները, միջնորդավճարների գծով եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ համապատասխան ծառայությունը տրամադրելիս:

Գործառնական վարձակալության գծով վճարները ճանաչում ենք շահույթում կամ վնասում գծային մերողով՝ վարձակալության գործողության ժամկետի ընթացքում:

(ԺԲ) Դեռևս չընդունված նոր ստանդարտներ և մեկնարանություններ

Մի շարք ստանդարտներ, ստանդարտների փոփոխություններ և մեկնարանություններ չեն գործում 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրույթամբ և չեն կիրառվել այս ֆինանսական հաշվետվորումները պատրաստելիս: Այդ ստանդարտներից, ստանդարտների փոփոխություններից ստորև ներկայացվածները հնարավոր են, որ ազդեցություն կունենան ֆինանսական վիճակի և գործունեության վրա: Կազմակերպությունը մտադիր է կիրառել այդ ստանդարտները և դրանց փոփոխությունները, եթե վերջիններս մտնեն ուժի մեջ:

- 2014թ. հուլիսին իրավարակված ՖՀՍՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ» ստանդարտը փոխարինում է ՀՀՍՍ 39 «Ֆինանսական գործիքներ. ճանաչում և չափում» ստանդարտի գործող ուղեցույցներին և ներառում է պահանջներ ֆինանսական գործիքների դասակարգման և չափման, ֆինանսական ակտիվների արժեգրկման և հեջի հաշվառման հետ կապված:

Դասակարգում և չափում

ՖՀՍՍ 9-ը ներառում է ֆինանսական ակտիվների երեք հիմնական դասեր. ամորտիզացված արժեքով չափվող ակտիվներ, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ակտիվներ: ՖՀՍՍ 9-ով առաջադրվող ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը հիմնված է այն բիզնես մոդելի, որի շրջանակներում կառավարվում է ֆինանսական ակտիվը, և այդ ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի բնութագրի վրա: Ստանդարտի համաձայն՝ ՀՀՍՍ 39-ով սահմանված մինչև մարման ժամկետը պահպող, վարկեր և դերիտորական պարտքեր և վաճառքի համար մատչելի ակտիվների դասերն այլև չեն գործում: ՖՀՍՍ 9-ի համաձայն՝ այն պայմանագրերում, որոնց հիմնական պայմանագրերը հանդիսանում են ակտիվ այս ստանդարտի շրջանակներում, պարունակվող ածանցյալ գործիքները չեն առանձնացվում: Փոխարենը, ստանդարտի դասակարգման պահանջները կիրառվում են ամբողջությամբ վերցված հիբրիդային գործիքի նկատմամբ: Բաժնային ներդրումները չափում են իրական արժեքով:

Արժեգրկում

ՖՀՍՍ 9-ը փոխարինում է ՀՀՍՍ 39-ով սահմանված «կրած վնասի» մոդելը «սպասվող վնասի» մոդելով: Արժեգրկման նոր մոդելը կիրառելի է ամորտիզացված արժեքով չափվող և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների, վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների, որոշ վարկերի գծով պարտավորվածությունների և ֆինանսական երաշխիքի պայմանագրերի նկատմամբ: Որպես կանոն՝ նոր արժեգրկման մոդելով պահանջվում է ճանաչել սպասվող պարտքային վնասը շահույթում կամ վնասում բոլոր ֆինանսական

ակտիվների, նոյնիսկ նոր ստեղծված կամ ծեռք բերված ակտիվների համար: ՖՀՍՍ 9-ի համաձայն՝ արժեգրկումը չափվում է կամ որպես սպասվող պարտքային վճառ, որն առաջանում է ֆինանսական գործիքների գծով պարտավորությունների չկատարման դեպքերի արդյունքում, որոնք հնարավոր են հաջորդ 12 ամիսների ընթացքում (12 ամսվա ընթացքում սպասվող պարտքային վճառ), կամ որպես սպասվող պարտքային վճառ, որն առաջանում է պարտավորությունների չկատարման բոլոր հնարավոր դեպքերի արդյունքում, որոնք կարող են տեղի ունենալ ֆինանսական գործիքի ակնկալվող գործողության ողջ ժամկետի ընթացքում (ողջ ժամկետի ընթացքում սպասվող պարտքային վճառ): Ֆինանսական ակտիվի գծով ճանաչվող սպասվող պարտքային վճառի սկզբնական գումարը հավասար է 12 ամսվա ընթացքում սպասվող պարտքային վճառին (բացառությամբ որոշ առևտրական դերիսորական պարտքերի և վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների, պայմանագրային ակտիվների կամ ծեռք բերված կամ ստեղծած արժեգրկած ֆինանսական ակտիվների): Եթե ֆինանսական գործիքի գծով վարկային ոխսն էականորեն աճել է սկզբնական ճանաչման պահից, վճառի գծով պահուառը չափվում է գործիքի ողջ ժամկետի ընթացքում՝ սպասվող պարտքային վճառի հավասար չափով:

Ֆինանսական ակտիվները, որոնց գծով ճանաչվում է 12 ամսվա ընթացքում սպասվող պարտքային վճառ, դիտարկվում են որպես 1-ին փուլի ակտիվներ, ֆինանսական ակտիվները, որոնց գծով վարկային ոխսն էականորեն աճել է սկզբնական ճանաչման պահից, սակայն չի գրանցվել պարտավորությունների չկատարման դեպք, դիտարկվում են որպես 2-րդ փուլի ակտիվներ և ֆինանսական ակտիվները, որոնց գծով պարտավորությունները չեն կատարվել կամ գրանցվել է այլ հանգամանքներով պայմանագրված արժեգրկում, դիտարկվում են որպես 3-րդ փուլի ակտիվներ:

Սպասվող պարտքային վճառի չափումը պետք է լինի ակնողմնակալ և հիմնված լինի հավանականության գործոնի վրա, պետք է արտացոլի փողի ժամանակային արժեքը և ներառի ողջամիտ ու հիմնագործած տեղեկատվություն նախկինում տեղի ունեցած դեպքերի, ընթացիկ պրայմանների և ապագա տնտեսական պայմանների կամխատեսումների վերաբերյալ, որը հասանելի է առանց անհարկի ծախսերի կամ ջանքերի: ՖՀՍՍ 9-ի համաձայն՝ պարտքային վճառը ճանաչվում է ավելի վաղ, քան դա պահանջվում է ՀՀՍՍ 39-ով, որի արդյունքում մեծանում է շահույթի կամ վճառի փոփոխականությունը: Դա կարող է հանգեցնել նաև արժեգրկման գծով պահուառի աճին, քանի որ բոլոր ֆինանսական ակտիվները կգնահատվեն առնվազն 12 ամսվա ընթացքում սպասվող պարտքային վճառի տեսանկյունից, և ֆինանսական ակտիվների խումբը, որի համար կիրառելի կլինի գործիքի ողջ ժամկետի ընթացքում սպասվող պարտքային վճառը, հավանաբար ավելի մեծ կլինի այն խմբից, որի համար առկա կլինի արժեգրկման անկողմնակալ վկայություն՝ համաձայն ՀՀՍՍ 39-ի:

Սպասվող պարտքային վճառի հաշվարկի համար հավանաբար կիրառվի պարտավորությունների չկատարման հավանականություն x պարտավորությունների չկատարման արդյունքում առաջացող վճառ x պարտքի գումարը պարտավորությունների չկատարման պահին (PD x LGD x EAD) մոտեցումը (առնվազն որոշ պորտֆելների համար): Կախված ֆինանսական ակտիվի տեսակից, ֆինանսական ակտիվի դասակարգման փուլից՝ ըստ ՖՀՍՍ 9-ի դասակարգման, առանձին կամ հավաքական հիմունքով գնահատումից և այլ գործոններից:

Նոր ստանդարտի կիրառումը

Դասակարգման, չափման և արժեգրկման գնահատման պահանջները որպես կանոն կիրառվում են հետուաց (որոշակի բացառություններով): Ծգրտելով չբաշխված շահույթի մնացորդը տարեսկզբի դրությամբ և պահուառները ստանդարտի կիրառման ամսաթվի դրությամբ՝ առանց համադրելի տվյալները վերահաշվարկելու պահանջի:

ՖՀՍՍ 9-ը կգործի 2018թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար և կարող է կիրառվել ժամանակից շուտ: Կազմակերպությունը մտադիր չէ կիրառել ստանդարտը ժամանակից շուտ:

Կազմակերպությունը դեռ չի սկսել գնահատել ՖՀՍՍ 9-ի կիրառման հնարավոր ազդեցությունն իր ֆինանսական հաշվետվորյունների վրա և չի ձեռնարկել որևէ քայլ ՖՀՍՍ 9-ի կիրառմանը նախապատրաստվելու ուղղությամբ։ Համապատասխանարար, հնարավոր չէ գնահատել ՖՀՍՍ 9-ի կիրառման ազդեցությունը Կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվորյունների վրա։ Ներկայում Կազմակերպությունը մշակում է ՖՀՍՍ 9-ի կիրառման ծրագիրը։

- ՖՀՍՍ 16 «Վարձակալություն» ստանդարտը փոխարինում է ՀՀՍՍ 17 «Վարձակալություն», ՖՀՍՍԿ մեկնաբանություն 4 «Համաձայնություններում վարձակալության առկայության որոշում», ՍՍԿ մեկնաբանություն 15 «Գործառնական վարձակալություն. խրախուսող պայմաններ», ՍՍԿ մեկնաբանություն 27 «Վարձակալության իրավական ձև ներառող գործարքների բովանդակության գնահատումը» սահմանված վարձակալության հաշվառման ուղեցույցներին։ Այս ստանդարտով այլև չի կիրառվում կրկնակի հաշվառման մողելը վարձակալների համար, որով տարանջատվում են հաշվեկշռային ֆինանսական վարձակալությունը և արտահաշվեկշռային գործառնական վարձակալությունը։ Փոխարենը կիրառվում է մեկ՝ հաշվեկշռային հաշվառման մողել, որը նման է ֆինանսական վարձակալության ներկային հաշվառման մողելին։ Վարձատունների համար հաշվառման ներկային մոտեցումը չի փոփոխվում, վարձատունները շարունակում են դասակարգել վարձակալությունը ֆինանսական և գործառնական դասերի։ ՖՀՍՍ 16-ը կգործի 2019թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար և կարող է կիրառվել ժամանակից շուտ՝ միաժամանակ ՖՀՍՍ 15 «Հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով հասույթ» ստանդարտը կիրառելու պայմանով։ Կազմակերպությունը մտադիր չէ կիրառել ստանդարտը ժամանակից շուտ։ Կազմակերպությունը գնահատում է ՖՀՍՍ 16-ի կիրառման հնարավոր ազդեցությունն իր ֆինանսական հաշվետվորյունների վրա։

4. Զուտ տոկոսային եկամուտներ

	2016թ. հազար դրամ	2015թ. հազար դրամ
Տոկոսային եկամուտներ		
Հաճախորդներին տրված վարկեր	371,355	453,008
Բանկային հաշվերի և ավանդներ	245	1
Տոկոսային ծախսներ	371,600	453,009
Վարկեր և փոխառություններ	(249,845)	(251,197)
Զուտ տոկոսային եկամուտ	(249,845)	(251,197)
	121,755	201,812

5. Այլ գործառնական եկամուտներ

	2016թ. հազար դրամ	2015թ. հազար դրամ
Ստացված տույժեր և տուգանքներ	42,081	75,391
Այլ եկամուտներ	2,145	5,104
	44,226	80,495

6. Աշխատակազմի գծով ծախսեր

Աշխատակիցների փոխառուցումներ

	2016թ. հազար դրամ	2015թ. հազար դրամ
	97,621	92,789
	97,621	92,789

7. Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

Գործառնական վարձակալության գծով ծախս
Հարկեր, բացառությամբ շահութահարկից
Կապի և հաղորդակցության միջոցների գծով ծախս
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների
մաշվածության ծախս

	2016թ. հազար դրամ	2015թ. հազար դրամ
	20,281	20,747
	12,881	10,564
	5,101	5,534
	4,513	5,315
Անվտանգության գծով ծախս	7,048	5,268
Նյութական ակտիվների վերանորոգման և պահպանման ծախս	3,831	4,271
Խորհրդատվական և այլ ծառայությունների գծով ծախս	3,500	917
Գրասենյակային ծախսեր	702	703
Գովազդի և ներկայացուցչական ծախսեր	340	162
Ապահովագրության գծով ծախսեր	117	94
Այլ ծախսեր	22,466	9,108
	80,780	62,683

8. Հահուքահարկի գծով ծախս

	2016թ. հազար դրամ	2015թ. հազար դրամ
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս		
Ընթացիկ տարի		
Հետաձգված հարկի գծով արտոնություն / (ծախս)		
Ժամանակավոր տարրերությունների առաջացում և հակադարձում	(7,063)	492
Ընդամենը շահուքահարկի գծով ծախս	<u>(7,063)</u>	<u>492</u>

Արդյունավետ հարկային դրույքի համադրում

	2016թ. հազար դրամ	%	2015թ. հազար դրամ	%
(Վճառ) / շահույթ մինչև շահուքահարկով հարկումը	<u>(28,143)</u>		<u>(32,106)</u>	
Շահուքահարկ՝ կիրառելի հարկային դրույքով	(5,629)	20	(6,421)	20
Զնվագեցվող ծախսներ (եկամուտներ)	<u>(1,434)</u>	5	<u>6,913</u>	22
	<u>(7,063)</u>	<u>25</u>	<u>492</u>	<u>2</u>

	Մասնակիություն առ 1 հունվարի 2016թ.	Ծահույթումկա մ վճառում ճանաչված	Այլ համապարփակ եկամտում ճանաչված	Մասնակիություն առ 31 դեկտեմբերի 2016թ.
	հազար դրամ	հազար դրամ	հազար դրամ	հազար դրամ
Այլ պարտավորություններ Հարկային վճառի	(1,804)	3,830	-	2,026
	<u>3,485</u>	<u>3,233</u>	<u>-</u>	<u>6,718</u>
	<u>1,681</u>	<u>7,063</u>	<u>-</u>	<u>8,744</u>
	Մասնակիություն առ 1 հունվարի 2015թ.	Ծահույթումկա մ վճառում ճանաչված	Այլ համապարփակ եկամտում ճանաչված	Մասնակիություն առ 31 դեկտեմբերի 2015թ.
	հազար դրամ	հազար դրամ	հազար դրամ	հազար դրամ
Այլ պարտավորություններ Հարկային վճառի	2,174	(3,978)	-	(1,804)
	<u>-</u>	<u>3,485</u>	<u>-</u>	<u>3,485</u>
	<u>2,174</u>	<u>(493)</u>	<u>-</u>	<u>1,681</u>

9. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	2016թ. հազար դրամ	2015թ. հազար դրամ
Կանխիկ	39,386	41,683
Ընթացիկ հաշիվներ		
10 խոշորագույն հայկական բանկեր	12,397	21,425
Այլ հայկական բանկեր	6,667	397
Ընդամենը ընթացիկ հաշիվներ	19,064	21,823
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	<u>58,450</u>	<u>63,505</u>

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները արժեգույն կամ ժամկետանց չեն:

10. Հաճախորդներին տրված վարկեր

	2016թ. հազար դրամ	2015թ. հազար դրամ
Իրավաբանակն անձանց տրված վարկեր		
Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	177,790	330,547
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	<u>177,790</u>	<u>330,574</u>
Անհատներին տրված վարկեր		
Հիփոթեքային վարկեր	816,260	902,623
Ուկու գրավով ապահոված սպառողական վարկեր	336,897	290,477
Այլ սպառողական վարկեր	469,923	648,557
Ընդամենը սպառողներին տրված վարկեր	1,623,080	1,841,657
Հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	1,800,870	2,172,204
Արժեգորկման գծով պահուատ	151,021	227,967
Հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր	<u>1,649,849</u>	<u>1,944,237</u>

Ստորև ներկայացված է արժեգորկման գծով պահուատի շարժը ըստ հաճախորդներին տրված վարկերի դասերի 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2015 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների ընթացքում:

	2016թ. հազար դրամ	2015թ. հազար դրամ
Մնացորդը սկզբին	227,967	87,156
Զուտ ծախս	-	165,662
Զուտ եկամուտ	6,255	-
Դուրսգրումներ	70,691	24,851
Մնացորդը տարեվերջին	<u>151,021</u>	<u>227,967</u>

2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ արժեգորկված վարկերի գծով հաշվեգրված տոկոսները կազմում են 102,750 հազար դրամ:

(ա) Հաճախորդներին տրված վարկերի պորտֆելի որակական ցուցանիշներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվորյուն հաճախորդներին տրված վարկերի պորտֆելի որակական ցուցանիշների վերաբերյալ:

2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման պահուստ	Զուտ վարկեր	Համախառն վարկերի արժեզրկում
	հազար դրամ	հազար դրամ	հազար դրամ	հազար դրամ
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Վարկեր խոշոր ընկերություններին				
-ոչ ժամկետանց	-	-	-	0%
-90 օրից ավել, բայց 180 օրից պակաս ժամկետանց	-	-	-	0%
-ավելի քան 180 օր ժամկետանց	-	-	-	0%
Ընդամենը վարկեր խոշոր ընկերություններին	-	-	-	0%
Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններ				
-ոչ ժամկետանց	175,143	14,408	160,735	8%
-90 օրից ավել, բայց 180 օրից պակաս ժամկետանց	2,647	1,324	1,323	50%
-ավելի քան 180 օր ժամկետանց	177,790	15,732	162,058	9%
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	177,790	15,732	162,058	9%
Անահուններին տրված վարկեր				
Հիփորեքային վարկեր				
-ոչ ժամկետանց	676,040	25,090	650,950	4%
-90 օրից ավել, բայց 180 օրից պակաս ժամկետանց	75,729	18,175	57,554	24%
-ավելի քան 180 օր ժամկետանց	64,491	38,657	25,834	60%
Ընդամենը հիփորեքային վարկեր	816,260	81,922	734,338	10%
Ուկու գրավով ապահոված սպառողական վարկեր				
-ոչ ժամկետանց	334,835	4,538	330,297	1%
-90 օրից ավել, բայց 180 օրից պակաս ժամկետանց	2,037	407	1,630	20%
ավելի քան 180 օր ժամկետանց	25	13	12	52%
Ընդամենը ուկու գրավով ապահոված սպառողական վարկեր	336,897	4,958	331,939	1%
Այլ սպառողական վարկեր				
-ոչ ժամկետանց	366,040	6,325	359,715	2%
-90 օրից ավել, բայց 180 օրից պակաս ժամկետանց	32,858	6,572	26,286	20%
-ավելի քան 180 օր ժամկետանց	71,025	35,512	35,513	50%
Ընդամենը այլ սպառողական վարկեր	469,923	48,409	421,514	10%
Ընդամենը անհատներին տրված վարկեր	1,623,080	135,289	1,487,791	8%
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	1,800,870	151,021	1,649,849	8%

2015 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման պահուստ	Չուտ վարկեր	Համախառն վարկերի արժեզրկում
	հազար դրամ	հազար դրամ	հազար դրամ	հազար դրամ
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր Վարկեր խոշոր ընկերություններին -ոչ ժամկետանց	-	-	-	0%
-90 օրից ավել, բայց 180 օրից պակաս ժամկետանց	-	-	-	0%
-ավելի քան 180 օր ժամկետանց	-	-	-	0%
Ընդամենը վարկեր խոշոր ընկերություններին	-	-	-	0%
Վարկեր փոքր և միջին շափի ընկերություններին -ոչ ժամկետանց	216,623	14,075	202,548	6%
-90 օրից ավել, բայց 180 օրից պակաս ժամկետանց	58,956	14,149	44,807	24%
-ավելի քան 180 օր ժամկետանց	54,968	32,981	21,987	60%
Ընդամենը վարկեր փոքր և միջին շափի ընկերություններին	330,547	61,205	269,342	19%
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	330,547	61,205	269,342	19%
Անհատներին տրված վարկեր Հիփոքերային վարկեր -ոչ ժամկետանց	604,457	25,547	578,910	4%
-90 օրից ավել, բայց 180 օրից պակաս ժամկետանց	237,423	56,531	180,892	24%
-ավելի քան 180 օր ժամկետանց	60,743	36,446	24,297	60%
Ընդամենը հիփոքերային վարկեր	902,623	118,524	784,099	13%
Ուկու գրավով ապահովված սպառողական վարկեր -ոչ ժամկետանց	288,019	4,286	283,733	1%
-90 օրից ավել, բայց 180 օրից պակաս ժամկետանց ավելի քան 180 օր ժամկետանց	2,458	492	1,966	20%
Ընդամենը ուկու գրավով ապահովված սպառողական վարկեր	290,477	4,778	285,699	2%
Այլ սպառողական վարկեր -ոչ ժամկետանց	544,453	13,953	530,500	3%
-90 օրից ավել, բայց 180 օրից պակաս ժամկետանց	75,143	15,029	60,114	20%
-ավելի քան 180 օր ժամկետանց	28,961	14,478	14,483	50%
Ընդամենը այլ սպառողական վարկեր	648,557	43,460	605,097	7%
Ընդամենը անհատներին տրված վարկեր	1,841,657	166,762	1,674,895	9%
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	2,172,204	227,967	1,944,237	10%

(ը) Վարկերի արժեգրկման գնահատման համար կիրառված հիմնական ենթադրություններ և դատողություններ

(I) Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր

Վարկերի արժեգրկումը տեղի է ունենում վարկի սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած մեկ կամ մի քանի դեպքերի արդյունքում, որոնք ազդեցություն են ունենում վարկի հետ կապված դրամական միջոցների ապագա գնահատված հոսքերի վրա և որը կարելի է արժանահավատորեն գնահատել: Արժեգրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկերի համար բացակայում է դրանց ուղղակիորեն վերագրելի արժեգրկման վկայություն:

Իրավաբանական անձանց տրամադրված վարկերի արժեգրկման անկորմնակալ հայտանիշները են հանդիսանում՝

- վարկային պայմանագրի ժամկետանց վճարները,
- վարկառուի ֆինանսական վիճակի էական վատքարացմանը,
- տնտեսական միջավայրի վատքարացմանը, բացասական փոփոխությունները վարկառուի շուկաներում:

Իրավաբանական անձանց տրված վարկերի արժեգրկման գծով պահուստը գնահատելի: Կազմակերպությունը հիմնվում է արժեգրկված վարկերի գծով դրամական միջոցների ապագա հոսքերի վարլուծության և արժեգրկման հայտանիշ չունեցող վարկերի գծով վճար կրելու իր նախկին փորձի վրա:

Իրավաբանական անձանց տրված վարկերի գծով արժեգրկման պահուստը որոշելիս՝ դեկավարությունը առաջնորդվում է այն հիմնական ենթադրությամբ, որ ոչ արժեգրկված վարկերի գծով կձևավորվի 1% հավաքական պահուստ՝ հաշվի առնելով տնտեսական միջավայրի և շուկայում վճար կրելու փորձը:

(II) Անհատներին տրված վարկեր

Անհատներին տրված վարկերի գծով արժեգրկումը գնահատելիս Կազմակերպությունը հիմնվում է յուրաքանչյուր տեսակի վարկերի գծով վճար կրելու իր նախկին փորձի վրա: Անահտներին տրված վարկերի գծով արժեգրկման պահուստը որոշելիս դեկավարությունն առաջնորդվում է այն հիմնական ենթադրությամբ, որ ուկու գրավով ու այլ սպառողական վարկերի հետ կապված նախորդ ժամանակաշրջանների տարեկան վճարի դրույքը կազմում է 1%:

(գ) Գրավի վերլուծություն

(I) Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է իրավաբանական անձանց տրված վարկերի պորտֆելի վերլուծությունը (առանց արժեգրկման՝ ըստ գրավի տեսակների 2016թ. և 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրույթյամբ):

	2016թ.	Վարկային պորտֆել	2015թ.	Վարկային պորտֆել
		հազար դրամ	հազար դրամ	
Անշարժ գույք	117,678	86%	204,224	78%
Փոխադրամիջոցներ	1,721	1%	13,955	5%
Այլ գրավ	17,971	13%	43,730	17%
Անշարժ գույք	137,370	100%	261,909	100%

Վերը աղյուսակում բերվող գումարներն իրենցից ներկայացնում են վարկերի հաշվեկշռային արժեքը և պարտադիր չեն, որ արտացոլեն գրավի իրական արժեքը:

(II) Անհատներին տրված վարկեր

Սպառողական վարկերն ապահովված են անշարժ գույքի և ուկու գրավով: Հիփոթեքային և այլ սպառողական վարկերն ապահովված են հիմնականում փոխադրամիշեցի գրավով:

(η) Վարկային պորտֆելի աշխարհագրական և ըստ տնտեսության ճյուղերի վերլուծություն

Վարկերը տրամադրվել են հիմնականում ՀՀ-ում գտնվող հաճախորդներին, որոնք իրենց գործունեությունը ծավալել են տնտեսության հետևյալ ճյուղերում:

	2016թ. հազար դրամ	2015թ. հազար դրամ
Արդյունաբերություն	15,913	16,031
Առևտուր	45,567	100,904
Շինարարություն	906	59,471
Այլ	115,404	154,140
Անհատներին տրված վարկեր	1,623,080	1,841,658
	1,800,870	2,172,204
Արժեզրկման գծով պահուստ	151,021	227,967
	1,649,849	1,944,237

(ե) Վարկային ռիսկին ներարկվածություն

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպությունն ունի 132 (մեկ հարյուր երեսուներկու) վարկառու կամ կապակցված վարկառուների խմբեր (2015թ.-ին՝ 93), որոնց տրամադրված վարկերի մնացորդները գերազանցում են Կազմակերպության սեփական կապիտալի 10%-ը: 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս վարկերի ընդհանուր գումարը կազմում է 1,135,790 հազար դրամ (2015թ.-ին՝ 1,259,575 հազար դրամ):

(զ) Վարկերի ժամկետայնություն

Վարկային պորտֆելի ժամկետայնության վերլուծությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 17-ի (η) կետում, որտեղ արտացոլված է հաշվետու ամսաթվից մինչև վարկերի պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածը: Քանի որ Կազմակերպությունը տրամադրում է կարճաժամկետ վարկեր, հավանական է, որ դրանցից շատերը կերկարաձգվեն ժամկետի ավարտից հետո: Այդ իսկ պատճառով, վարկային պորտֆելի իրական ժամկետայնությունը կարող է զգալիորեն ավելի երկար լինել պայմանագրային պայմանների հիման վրա որոշված ժամկետայնությունից:

11. Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտուներ

Ծեմքի, շինուածներ	Կտակի և հաղորդական նիշոցներ	Փոխարա- միջոցներ	Գույք, գրահամարժա- ստը. և լինելի միջոցներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդանելու
հազար դրամ	հազար դրամ	հազար դրամ	հազար դրամ	հազար դրամ	հազար դրամ
Սպառական արժեք					
Մնացորդ և 1 հունվարի 2015թ.	-	10,939	12,919	15,006	5,328
Ավելացումներ	-	640	-	445	-
Օսպառն	-	-	-	-	-
Մնացորդ առ 31 դեկտեմբերի 2015թ.	-	11,579	12,919	15,451	5,328
Մնացորդ և 1 հունվարի 2016թ.	-	11,579	12,919	15,451	45,277
Ավելացումներ	67,500	120	1,463	922	-
Օսպառն	-	-	-	-	70,112
Մնացորդ առ 31 դեկտեմբերի 2016թ.	67,500	11,699	14,382	16,480	5,328
Մաշվածարքներ					
Մնացորդ և 1 հունվարի 2015թ.	-	(10,781)	(770)	(12,546)	(3,308)
Տարփա ճաշվածություն	-	(689)	(2,581)	(354)	(523)
Դեղու զնուն	-	-	-	-	(4,150)
Մնացորդ առ 31 դեկտեմբերի 2015թ.	-	(11,470)	(3,353)	(12,900)	(3,831)
Մնացորդ և 1 հունվարի 2016թ.	-	(11,470)	(3,353)	(12,900)	(31,555)
Տարփա ճաշվածություն	-	(118)	(2,632)	(1,266)	(497)
Դեղու զնուն	-	-	-	-	(4,513)
Մնացորդ առ 31 դեկտեմբերի 2016թ.	-	(11,588)	(5,985)	(14,167)	(4,328)
Մնացորդային արժեք	-	-	-	-	(36,067)
Առ 1 հունվարի 2015թ.	-	402	12,127	3,519	1,904
Առ 31 դեկտեմբերի 2015թ.	-	109	9,566	2,551	1,497
Առ 31 դեկտեմբերի 2016թ.	67,500	112	8,396	2,314	1,000
					79,321

12. Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ

	2016թ.	2015թ.
	հազար դրամ	հազար դրամ
Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ	360,247	159,861
Ընդամենը վաճառքի համար պահվող	<u>360,247</u>	<u>159,861</u>

2016թ. ընթացքում Կազմակերպությունը ձեռք է բերել 319,934 հազար դրամ ընդհանուր գումարով ակտիվներ՝ անհատներին տրված վարկերի դիմաց ընդունված գրավի նկատմամբ վերահսկողության իրավունք ստանալու միջոցով (2015թ.-ին՝ 122,556): 2016թ. ձեռք բերված ակտիվներից վաճառվել է 6,258 հազար դրամի ակտիվ, նախկինում ձեռք բերվածներից՝ 45,790 հազար դրամի:

13. Այլ ակտիվներ

	2016թ.	2015թ.
	հազար դրամ	հազար դրամ
Կանխավճարներ	19,719	13,008
Ապագա ժամանակաշրջանի ծախսեր	2,503	2,419
Այլ	6,198	6,299
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	<u>28,420</u>	<u>21,726</u>

14. Ստացված վարկեր և փոխառություններ

Սույն ծանոթագրություններում ներկայացված է տեղեկատվություն Կազմակերպության ամորտիզացված արժեքով չափվող տոկոսակիր վարկերի և փոխառությունների պայմանագրային պայմանների մասին: Տոկոսադրույթի, արտարժույթի և իրացվելիության ոխկերին Կազմակերպության նմարկվածության վերաբերյալ առավել մանրամասն տեղեկատվությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 18-ում:

	2016թ.	2015թ.
	հազար դրամ	հազար դրամ
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ	-	-
Գրավով չափահովված փոխառություններ	-	-
Կապակցված կողմերից	-	-
Ընդամենը	-	-
Ընթացիկ պարտավորություններ	-	-
Գրավով չափահովված փոխառություններ	2,117,697	2,134,460
Կապակցված կողմերից	<u>2,117,697</u>	<u>2,134,460</u>
Ընդամենը վարկեր և փոխառություններ	<u>2,117,697</u>	<u>2,134,460</u>

Սուբլ. Անդրկայացված են Վարկերի և փոխառությունների համար գործող պայմանները:

Արժույթ	Աճ.	Մարման	2016թ.		2015թ.	
			տարկանակի	տարի	հաշվեկշռ արժ	հաշվար դրամ
Գրավով չապահով. փոխառ.	<< դրամ	0	2017	2,850	2,850	-
կազ. կորմերից *						
Գրավով չապահով. փոխառ.	<< դրամ	12	2017	3,967	3,967	7,283
կազ. կորմերից *						
Գրավով չապահով. փոխառ.	ԱՄՆ դր	0	2017	4,670	4,670	2,235
կազ. կորմերից *						
Գրավով չապահով. փոխառ.	ԱՄՆ դր	16	2017	39,576	39,576	-
կազ. կորմերից *						
Գրավով չապահով. փոխառ.	ԱՄՆ դր	12	2017	2,066,634	2,066,634	2,124,942
կազ. կորմերից *						
				2,117,697	2,117,697	2,134,460
						2,134,460

* Փոխառությունների գնահատված կրական արժեքը մոտավորապես հավասար է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

** Այսուական նշան անխանական արժեքը ներկայ դրույթում է մայր գումարը և հաշվեգրած տոկոսները:

Վարկերի և փոխառությունների կենտրոնացում

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպությունն ունի փոխառություններ 3 անհատից (2015 թ-ին՝ 3 անհատից), որոնց մնացորդները գերազանցում էին Կազմակերպության սեփական կազմում 10%-ը: 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր արժեքը կազմում է 2,117,697 հազար դրամ (2015 թ-ին՝ 2,134,460 հազար դրամ):

15. Այլ պարտավորություններ

	2016թ.	2015թ.
	հազար դրամ	հազար դրամ
Մատակարարներին վճարվելիք գումարներ	9,715	3,800
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	9,715	3,800
Արձակուրդային պահուստ	10,571	7,520
Կրեդիտորական պարտքեր աշխատակիցներին	1,140	-
Վճարվելիք շահութահարկ	1,700	1,700
Կրված երաշխիքների գծով պահուստ	3,312	3,282
Այլ վճարվելիք հարկեր	13,207	5,201
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	61	60
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	29,991	17,763
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	<hr/> 39,706	<hr/> 21,563

16. Սեփական կապիտալ

(ա) Թողարկված կապիտալ

Ընկերության կանոնադրական կապիտալը կազմում է 170,000 ՀՀ դրամ:

(բ) Շահարաժիններ

Ընկերության մասնակիցներն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահարաժինները և ընդհանուր ժողովում յուրաքանչյուր մասնակից ունի իր քաժնեմասային համապատասխան ծայների քանակ:

Վճարման ենթակա շահարաժինները սահմանափակվում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված Կազմակերպության առավելագույն չքաշխված շահույթի շափով: ՀՀ օրենսդրության համաձայն հաշվետու ամսաթվի դրությամբ կուտակված վնասը կազմում էր 142,372 հազար դրամ:

17. Ռիսկերի կառավարում

Ռիսկերի կառավարումն էլեկտր գործոն է, վարկավորման ոլորտի համար և Կազմակերպության գործառնությունների կարևոր տարր է: Հիմնական ռիսկերը, որոնց ենթակալվում է Կազմակերպությունը, կապված են վարկային և իրավացելիության ռիսկերի հետ:

(ա) Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Կազմակերպության ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթակալվում է Կազմակերպությունը, տականել ռիսկերի համապատասխան սահմանաշափեր և վերահսկման մեխանիզմներ, լինչպատճեն նաև շարունակաբար վերահսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը որոշված տականաշափերին: Ռիսկերի կառավարման բաղադրականությունը և նմբացակարգերը կանոնավոր կերպով վերահսկում են՝ շուկայական պայմանների, առաջարկվող պրոդուկտների ու ծառաբարյունների և ընդունված լավագույն նոտուցման վարչություններն արտացոլելու նպատակով:

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ռիսկերի նվազեցմանն ուղղված միջոցառումների վերահսկման և իրականացման ու ռիսկերի համար տականաշափերում կազմակերպության գործունեությունն ապահովելու համար: «Նեկավարությունը պատասխանատու է ռիսկերի ընդհանուր կառավարման համար, այն նաև վերահսկում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերի բացահայտման, գնահատման, կառավարման և ներկայացման համար ընդհանուր սկզբունքները ու ներույների կիրառումը:

Ռիսկի թե արտաքին, թե ներքին գործուները բացահայտվում և կառավարվում են Կազմակերպության կազմակերպական կառուցվածքի շրջանակներում: Հատուկ ուշադրություն է դարձվում ռիսկի նվազեցմանն ուղղված միջոցառումների նվազականացմանը:

(բ) Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական միջոցների ապագա խարերի տառանաման ռիսկն է շուկայական զների վարչությունը արդյանքում: Շուկայական ռիսկը ներառում է արտարժույթի, տոկոսադրույթի և այլ զնային ռիսկերը: Շուկայական ռիսկն առաջանում է տոկոսադրույթի, արտարժույթի և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, ոյտու ներարկվում են շուկայի զնայանուր և առանձին վարչություններին ու շուկայական զների վարչությունների ազդեցությանը:

Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակը ռիսկի այնպիսի կառավարումն ու վերահսկումն են, որտեղ բոլոր կտան պահպանել այս ռիսկին ներարկվածության աստիճանը ընդունելի սահմաններում միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Շուկայական ռիսկը Կազմակերպությունը կառավարում է սահմանելով բաց դիրքի սահմանաշափեր ֆինանսական գործիքների, տոկոսադրույթի ժամկետայնության ու արտարժութային դիրքերի գծով:

Շուկայական ռիսկի կառավարման համար պատասխանատվություն է կրում Կազմակերպության ռեկավար անձնակազմը:

«Փարզանա Կրեպիս» ՈՒՎԿ ՍՊԸ
2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
ֆինանսական հաշվետվորյուններին կից ծանոթագրություններ

(i) Տոկոսադրույթի ռիսկ

Տոկոսադրույթի ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական տոկոսադրույթների փոփոխության արդյունքում: Կազմակերպությունը ենթարկվում է իր ֆինանսական վիճակի և դրամական միջոցների հոսքերի գերակայող շուկայական տոկոսադրույթների տատանումների ազդեցությանը: Նման տատանումները կարող են ավելացնել տոկոսային մարժան, սակայն կարող են նաև նվազեցնել կամ հանգեցնել վճարման տոկոսադրույթների աճապատճի փոփոխության դեպքում:

Տոկոսադրույթների վերանայման ժամկետների վերլուծություն

Տոկոսադրույթի ռիսկը հիմնականում կառավարվում է տոկոսադրույթների փոփոխությունների մոնիթորինգի միջոցով: Ստորև ամփոփ կերպով ներկայացված է տոկոսադրույթների վերանայման ժամկետների վերլուծությունը հիմնական ֆինանսական գործիքների համար:

Իազար դրամ	Մինչև 3 ամիս	3 ամսից 1 տարի	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Հաշվեկշռ. արժեք
31 դեկտեմբերի 2016թ.					
ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեներ	19,064	-	-	-	19,064
Հաճախորդներին տրված վարկեր	130,195	68,629	1,013,142	437,883	1,649,849
	149,259	68,629	1,013,142	437,883	1,668,913

ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Վարկեր և փոխառություններ	238,062	1,879,636	-	-	2,117,698
Տարրերություն	88,803	1,811,007	(1,013,142)	(437,883)	448,785

«Փարվաճա Կրեդիտ» ՈՒՎԿ ՍՊԸ
2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոքագրություններ

հազար դրամ	Մինչև 3 ամիս	3 ամսից 1 տարի	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Հաշվեկշռ. արժեք
31 դեկտեմբերի 2015թ.					
ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	21,823	-	-	-	21,823
Հաճախորդներին տրված վարկեր	30,527	6,529	1,598,632	308,551	1,944,237
	52,350	6,529	1,598,632	308,550	1,966,060
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Վարկեր և փոխառություններ	634,993	1,499,467	-	-	2,134,460
Տարբերություն	582,643	1,492,938	(1,598,632)	(308,551)	168,399

Միջին տոկոսադրույթներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են Կազմակերպության տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների միջին արդյունավետ տոկոսադրույթները 2016թ. և 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրույթամբ։ Այս տոկոսադրույթներն իրենցից ներկայացնում են մինչև այս ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր եկամտաքերությունը։

	2016թ.		2015թ.	
	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույթ, %		Միջին արդյունավետ տոկոսադրույթ, %	
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար
Տոկոսակիր ակտիվներ				
Ընթացիկ հաշիվներ	-	-	1.3%	4.3%
Հաճախորդներին տրված վարկեր	21%	14%	23%	18%
Տոկոսակիր պարտավորություններ				
Վարկեր և փոխառություններ				
Գրավով ապահովված բանկային վարկեր	12%	12%	-	11%
Գրավով չապահովված փոխառություններ կապակցված կողմերից	13%	11%	13%	11%

Տոկոսադրույթի զգայունության վերլուծություն

Տոկոսադրույթի վերանայման ժամկետների վերլուծության վրա հիմնված տոկոսադրույթի կառավարումը լրացվում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների զգայունության մոնիթորինգով:

Կազմակերպությունը չունի վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ:

(ii) Արտարժույթի ռիսկ

Կազմակերպությունն ունի մի շարք արտարժույթներով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ: Արտարժույթի ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է արտարժույթի փոխարժեների փոփոխության արդյունքում:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների:

	2016 թ.	2015 թ.
	ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար
հազար դրամ		
Ակտիվներ		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեներ	10,802	13,966
Հաճախորդներին տրված վարկեր	885,647	1,048,130
Ընդամենը ակտիվներ	<u>896,449</u>	<u>1,062,096</u>
Պարտավորություններ		
Վարկեր և փոխառություններ	2,078,373	2,094,608
Ընդամենը պարտավորություններ	<u>2,078,373</u>	<u>2,094,608</u>
Զուտ դիրքերը առ 31 դեկտեմբերի	<u>(1,181,924)</u>	<u>(1,032,512)</u>

2016թ. և 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի ամրապնդումը հետևյալ արտարժույթների նկատմամբ կավելացներ (կնվազեցներ) սեփական կապիտալը և շահույթը կամ վճարը ստորև ներկայացված գումարների չափով: Այս վերլուծությունը հիմնված է արտարժույթների փոխարժեների տատանումների վրա, որոնք Կազմակերպությունը դիտարկում է որպես հնարավոր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Վերլուծությունը ենթադրում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույթները, կմնան անփոփոխ:

	2016թ.		2015թ.	
	Շահույթ կամ վճար	Սեփական կապիտալ	Շահույթ կամ վճար	Սեփական կապիտալ
	հազար դրամ	հազար դրամ	հազար դրամ	հազար դրամ
ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի 10% արժեորում դրամի նկատմամբ	118,192	(118,192)	103,251	(103,251)

«Փարվանա Կրեղիս» ՈՒՎԿ ՍՊԸ
2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
ֆինանսական հաշվետվորյուններին կց ծանրագրություններ

2016թ. և 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրույյամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի արժեզրկումը վերոնշյալ արտարժույթների նկատմամբ կունենար գումարային առումով նույն, սակայն հակառակ ազդեցություն վերը նշված գումարների վրա՝ ենթադրությունից, որ մյուս բոլոր փոփոխականները կմնան անփոփոխ:

(գ) Վարկային ռիսկ

Վարկային ռիսկը ֆինանսական վճառ կրելու ռիսկն է, եթե փոխառուն կամ պայմանագրային կողմն ի վիճակի չի լինում կատարել իր պարտականությունները Կազմակերպության նկատմամբ։ Կազմակերպությունը մշակել է քաղաքականություն և ընթացակարգեր վարկային ռիսկը կառավարելու համար (թե ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և թե չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների համար):

Վարկային ռիսկն ամենակարևոր ռիսկն է Կազմակերպության գործունեության համար, այդ իսկ պատճառով, դեկավարությունը հատուկ ուշադրություն է դարձնում այդ ռիսկի կառավարմանը։ Վարկային ռիսկը հիմնականում առաջանում է վարկավորման գործունեության հետ կապված։

Կազմակերպությունը դեկավարում, սահմանափակում և վերահսկում է ցանկացած քացահայտված վարկային ռիսկի կենտրոնացումները՝ մասնավորապես, մեկ փոխառուի կամ փոխառուների խմբի, ինչպես նաև արդյունաբերական սեզմենտների կորպորատիվ։ Վարկային ռիսկի մակարդակը վերահսկելու նպատակով Կազմակերպությունը սահմանում է մեկ փոխառուի կամ փոխառուների խմբի նկատմամբ ռիսկի ընդունելի մակարդակի սահմանաշափերը։ Նման ռիսկերը պարերաբար վերահսկվում են և ենթական, իսկ անհրաժեշտության դեպքում, ավելի հաճախակի վերանայման։

Վարկային ռիսկի չափը կառավարվում է նաև փոխառուների և հնարավոր փոխառուների՝ մայր գումարի և տոկոսավճարների վճարման հնարավորության վերլուծության և անհրաժեշտության դեպքում սահմանաշափերի փոփոխության միջոցով։

Կազմակերպության վարկային ռիսկի առավելագույն մակարդակը, որպես կանոն, արտացոլվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներում և չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածություններում։ Ակտիվների և պարտավորությունների հնարավոր հաշվանցումն էական ազդեցություն չունի պոտենցիալ վարկային ռիսկի նվազեցման վրա։

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական ակտիվի գծով ռիսկի առավելագույն աստիճանը հաշվետվությունում ամսաթիվ դրույյամբ։

	2016թ.	2015թ.
	հազար դրամ	հազար դրամ
Ակտիվներ		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	19,064	21,823
Հաճախորդներին տրված վարկեր	1,649,849	1,944,237
Վարկային ռիսկի ընդհանուր առավելագույն աստիճանը	<u>1,668,913</u>	<u>1,699,060</u>

Հաճախորդներին տրված վարկերի գծով վարկային ռիսկի կենտրոնացվածության վերլուծությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 11-ում:

Չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների գծով վարկային ռիսկի առավելագույն աստիճանը հաշվետու անսարքի դրույթը ներկայացված է ծանոթագրություն 20-ում:

(դ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Կազմակերպությունը կունենա դժվարություններ ֆինանսական գործիքների հետ կապված պարտականությունները կատարելիս, որանք նարդում են դրամական միջոցների կամ մեկ այլ ֆինանսական ակտիվի միջոցով: Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և այրտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույթների համապատասխանությունը և կամ վերահսկող անհամապատասխանությունը իրացվելիության կառավարման հական գործուն է: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ամբողջական համապատասխանությունը սովորական չէ ֆինանսական կազմակերպությունների համար՝ պայմանագրային իրականացվող գործարքների տարաբնույթությամբ և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սպական կարող է նաև մեծացնել վճառ ռիսկը:

Կազմակերպության կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի աւագանութել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական միջոցների հոսքերի հետ կապված պարտավորությունները մարելու համար: Կազմակերպության իրացվելիության ռիսկի կառավարման բաղադրականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Խորհրդի կողմից:

Կազմակերպությունը գգտում է պահանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայու կառուցվածքը, որը ներառում է բանկերից ստացված երկարաժամկետ ու կարճաժամկետ վարկերը, իշմնական հաճախորդ իրավաբանական անձնություն և անհատների վարկերը իրացվելիության անկանոնական պահանջման արագ ու հեշտությամբ բավարարելու նպատակով: Կազմակերպության իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը պահանջում է՝

- դրամական միջոցների հոսքերի կանխատեսում ըստ իշմնական արտաքույթների և դրամական միջոցների այս հոսքերի հետ կապված պահանջված իրացվելու ակտիվների մակարդակի դիտարկում,
- ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված կառուցվածքի պահպանում,
- պարտքնի կենտրոնացման և կառուցվածքի կառավարում,
- բարձր իրացվելիությամբ ակտիվների պարունակությունը, որը կարելի է հեշտությամբ իրացնել որպես ապահովություն դրամական միջոցների ներփակությամբ ապահովում,
- իրացվելիության և ֆինանսավորման ծրագրերի անընդհատության ապահովում,
- օրենսդրական պահանջների հետ իրացվելիության գուցանիշների համապատասխանության վերահսկում:

Ստորև բերվող արյուակներում ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների չգեղշված դրամական հոսքերի տեղաբաշխումը՝ ըստ պայմանագրով սահմանված առավել վաղ մարման ժամկետի: Աղյուսակում ներկայացված արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումարը իյննից ներկայացնում է դրամական միջոցների պայմանագրային չգեղշված հոսքերը ֆինանսական պարտավորությունների գծով: Այս ֆինանսական պարտավորությունների գծով ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերը կարող են էականորեն տարբերվել այս վերլուծության տվյալներից:

Առաջնային գործություն	Համապատակացնելու ամիսներ	Առաջնային գործություն	Համապատակացնելու ամիսներ
«Փաղաքանակ Կուլտուրա» ՈՒՀԱ	2016 թ. դեկտեմբերի 3-ից ապրիլի 30-ը առաջափառ տարվան	Արտադրության և գործարքագործության ազգային համակարգի 31-ից դեկտեմբերի 31-ի դրույթում:	Հաշվառման ամիսներ
Սահմանադրության ամրապնդում թիվ 12 օգոստոսի 2015 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրույթում:	ամիսներ	Արտադրության և գործարքագործության ազգային համակարգի 31-ից դեկտեմբերի 31-ի դրույթում:	Հաշվառման ամիսներ
Սահմանադրության ամրապնդում թիվ 12 օգոստոսի 2015 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրույթում:	ամիսներ	Արտադրության և գործարքագործության ազգային համակարգի 31-ից դեկտեմբերի 31-ի դրույթում:	Հաշվառման ամիսներ
Սահմանադրության ամրապնդում թիվ 12 օգոստոսի 2015 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրույթում:	ամիսներ	Արտադրության և գործարքագործության ազգային համակարգի 31-ից դեկտեմբերի 31-ի դրույթում:	Հաշվառման ամիսներ

31 դեկտեմբերի 2015թ.

Imię i nazwisko: U

卷之三

卷之三

Աղյուսակներ

Environ Biol Fish

մացաւազոխանութեա
յվեհմոր

Ստուգի ժամկետը այսուտեսած ցործությունը բարեհանդիսական վերջակի նախանձ հայցական պարագաներու դաշտում է 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի ըստ մասնակի վերջակի նախանձ հայցական պարագաներու գումարությանը ուղղված է:

Խազար դրամ	Միջն ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից ամենց 1 տարի	1-ից 5 տարի	Ավելի քաղաքացիություն	Առժամ կես	Ժամկետային ամիս	Հայցական պարագաներ
Ոչ ածանցյալ ակտիվներ								
Ղրանցման ֆիզիկական դրամը	-	-	-	-	-	-	-	58,450
Խաճառքի մեջբերող	58,450	-	-	-	-	-	-	58,450
Հաճախորդական առևտնաձև կարիքեր	26,423	115,215	108,579	1,154,368	215,744	-	29,520	1,649,849
Հիմնական փացուցյան և ոչ նորմական գիրքի մեջբերող	-	-	-	-	-	79,321	-	79,321
Վաճառքի համար պահպան ակտիվներ	-	-	360,248	-	-	-	-	360,248
Այլ ակտիվներ	<u>3,285</u>	<u>4,522</u>	<u>21,625</u>	<u>(1,012)</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>28,420</u>
Ընդունակ մեջբերող	<u>88,158</u>	<u>119,737</u>	<u>490,452</u>	<u>1,153,356</u>	<u>215,744</u>	<u>79,321</u>	<u>29,520</u>	<u>2,176,288</u>
Ոչ ածանցյալ ակտիվներ								
Վաճառքի համար պահպան ակտիվներ	325,870	530,573	1,220,764	3,967	36,523	-	-	2,117,697
Այլ պարագաներ և լրացրած մեջբերություններ	<u>1,140</u>	<u>24,682</u>	<u>13,884</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>39,706</u>
Ընդունակ պարագաներ	<u>327,010</u>	<u>555,255</u>	<u>1,234,648</u>	<u>3,967</u>	<u>36,523</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>2,157,403</u>
Զոտ դիրք	<u>(238,852)</u>	<u>(435,518)</u>	<u>(744,196)</u>	<u>1,149,389</u>	<u>179,221</u>	<u>79,321</u>	<u>29,520</u>	<u>18,885</u>

Սուբրոբառ տպագում ներկայացված է 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆիճանառական վիճակի մասին հաշվետվորյունում արտագումած գումարների վելուծության ըստ մաքման ակնկալուների:

Խազար դրամ	Մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից անսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամ կան	Ժամկետնական ամիս	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ակտիվներ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	63,505	-	-	-	-	-	-	63,505
Հաճախորդներն արևած վարկեր	22,585	-	200,266	1,382,553	308,396	172	30,266	1,944,237
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	-	13,722	13,722
Վաճառքի համար պահպան ակտիվներ	-	-	-	-	-	-	159,861	159,861
Այլ ակտիվներ	449	1,404	21,055	(1,183)	-	-	-	21,726
Ընդամենը ակտիվներ	86,539	1,404	221,321	1,381,370	308,396	172	203,849	2,203,050
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ								
Վարկեր և փոխառություններ	109,800	525,193	1,499,554	-	-	-	-	2,134,547
Այլ պարտավորություններ	-	10,761	12,413	-	-	-	-	23,174
Ընդամենը պարտավորություններ	109,800	535,954	1,511,967	-	-	-	-	2,157,721
Զոտ դիրքը	(23,261)	(534,550)	(1,290,646)	1,381,370	308,396	172	203,849	45,329

Իրացվելությամ ռիսկի կառավարման համար Կազմակերպության կողմից կիրառվող հիմնական միջոցն իրացվելի ալյանսների և ընդհանուր ակտիվների, ընթացիկ հայտքերակցության և այլագ հարաբերակցության կիրառության է: Այս նպատակով իրացվելի ակտիվների հարաբերակցությունը հաշվարկելու համար դրամական մշջոցները և դրանց համարժեները բաժանվում են ընդհանուր ակտիվների, ընթացիկ հարաբերակցությունը հաշվարկելու համար ընթացիկ ակտիվները բաժանվում են ընթացիկ պարտավորությունների և այլագ հարաբերակցությունը հաշվարկելու համար դրամական միջոցները և դրանց համարժեները բաժանվում են ընթացիկ պարտավորությունների վրա:

Ըստուր ներկայացված են հարաբերակցությունները 2016թ. և 2015թ. գնելումբերի 31-ի դրությամբ:

	2016թ.	2015թ.
Իրացվելի ակտիվների և ընդիանուր ակտիվների հարաբերակցություն	19,2%	10,1%
Ներկայացված հարաբերակցություն	19,4%	10,4%
Այլագ հարաբերակցություն	2,7%	2,9%

18. Կապիտալի կառավարում

Կազմակերպության կապիտալի չափը պահպանվում և վերաևակվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից:

Կազմակերպությունը, որպես կապիտալ սահմանում է տեղական օրենսդրությամբ վարկային հաստատությունների կապիտալի համար որպես բաղկացուցիչ սահմանված հողվածները: ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կապիտալի ներկայալա պահպանվումների համաձայն վարկային կազմակերպությունները պետք է առաջնութեան 150,000 հազար դրամի չափով նվազագույն բաժնետիրական կապիտալ և ընդհանուր կապիտալ: 2016թ. ընթացքում Կազմակերպությունը չի բավարարել կապիտալի նվազագույն պահպանվումները:

Ըստուր ներկայացված է Կազմակերպության պարտավորությունների և կապիտալի հարաբերակցությունը հաշվետու սանսարված վերջի դրությամբ:

	2016թ.	2015թ.
	հազար դրամ	հազար դրամ
Ընդունված պարտավորություններ	2,157,697	2,156,023
Հանաձ՝ դրամական միջոցները և դրանց համարժեները	(58,450)	(63,505)
Զուտ պարտը	2,099,247	2,092,518
Ընդունված հիմնական կապիտալ	27,628	48,708
Պարտի և սեփական կապիտալի հարաբերակցությունը	76	43

Կապիտալի կառավարման նկատմամբ կիրառվող Կազմակերպության նոտեցումը տարվա ընթացքում չի փոփոխվել:

19. Պարտավորվածություններ

Կազմակերպությունն ունի վարկեր տրամադրելու պարտավորվածություններ: Այս պարտավորվածություններն իրենցից ներկայացնում են հաստատված վարկերի տրամադրում:

Կազմակերպությունը տրամադրում է ֆինանսական երաշխիքներ՝ հաճախարժեների պարտավորությունների կատարումը երրորդ անձանց նկատմամբ երաշխավորելու նպատակով: Այս պայմանագրերն ունեն ֆիքսված ժամկետներ՝ սովորաբար մինչև մեկ տարի:

Փոխառությունների և վարկերի գծով պարտավորվածությունների և ֆինանսական երաշխիքների հետ կապված Կազմակերպությունը կիրառում է վարկային ոլովի կառավարման նույն քաղաքականությունը և ընթացակարգերը, որը գործում է հաճախորդներին վարկեր տրամադրելիս:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են պարտավորվածությունների պայմանագրային գումարներն ըստ դասերի: Այսուսակում արտացոլված պարտավորվածությունների գումարները ենթայնում են, որ գումարներն աճբաղչովին տրամադրված են: Այսուսակում երաշխիքների գծով արտացոլված գումարները ներկայացնում են առավելագույն հաշվապահական վնասը, որը կզրանցվի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե պայմանագրային կողմերը չկատարեն պայմանագրով ստանձնած պարտավորությունները:

	2016թ. հազար դրամ	2015թ. հազար դրամ
Վարկերի և վարկային գծերի գծով պարտավորվածություններ	2,117,697	2,134,460
Երաշխիքներ	-	150,905
	2,117,697	2,285,365

Վերը ներկայացված ընդհանուր պարտավորվածությունները պարտադիր չեն, որ իրենցից ներկայացնեն դրամական միջոցների գծով պահպան պահանջներ, քանի որ այս պարտավորվածությունները կարող են ուժը կորցնել կամ դադարել գործել մինչև վերջններին կատարման ժամկետը:

20. Պայմանական դեպքեր

(ա) Ապահովագրություն

Հայաստանի Հանրապետությունում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է, և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, դեռ չեն կիրառվում Հայաստանում: Կազմակերպությունն աճբողքապես ապահովագրված չէ զարգության ընդեւառումից և երրորդ կողմերի նկատմամբ պարստավորություններից, որոնք կարող են առաջանալ գույքին կամ շրջակա միջավայրին վնաս հասցնելուց Կազմակերպության տարածքում տեղի ունեցած պատահարների կամ գործունեության հետևանքով: Քանի դեռ Կազմակերպությունը հաճապատսխան ձևով ապահովագրված չէ, գոյություն ունի ոխու, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է, զգալի անբարենպաստ ազդեցություն ունենալ Կազմակերպության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

(ը) Խրավական պարտավորություններ

Կազմակերպության դեկավարությունը տեղյակ չէ Կազմակերպության դեմ հարուցված որևէ փաստացի, անավարտ կամ սպառնացող էական հայցի մասին:

(զ) Հարկային օրենսդրության հակասություններ և երկխճաստություններ

Հայատուանի Հանրապետության հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է և բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատավիճունների հանահակլի փոփոխություններով, որոնք հաճախ հստակ չեն, հակասական ևն և պահանջում նն մեկնարանություններ տարրեր խարկային մարմինների կողմից: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության մի շարք մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել տույժեր, տուգանքներ և տոկոսագումարներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքության մարմիններն իրավասու չեն սահմանել խարկերի գծով լրացողիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաբվից անցել է երեք տարի:

Այս փաստերը Հայաստանում կարող են այլ երկրների համեմատությամբ էական հարկային ոխակ առաջացնել: Կազմակերպության դեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանորեն է զնահատել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի հարկային օրենսդրության իր մեկնարանությունների, պաշտոնական հայտայարությունների և դատավճյունների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնարանություններ, և հետևանքները կարող են լինել էական այս ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողված գործադրել իրենց մեկնարանությաննելը:

21. Գործարքներ կապակցված կողմնի հետ

(ա) Վերահսկողություն

Կազմակերպության վերջնական վերահսկող կողմն է համոլիսամում Նելսոն Աբրամյանը:

(բ) Գործարքներ դեկավարության հետ

Ստորև ներկայացված է աշխատակազմի գծով ծախսերում ներառված ընդիանուր փարձատրությունը դեկանմբերի 31-ին ավալուտված տարվա համար:

	2016թ.	2015թ.
	հազար դրամ	հազար դրամ
Կարճաժամկետ հատուցումներ աշխատակիցներին	29,826	23,243
Ընդունություն	29,826	23,243

Ստորև ներկայացված են դեկավարության հետ գործարքների մնացորդները և միջին տոկոսադրույթները:

«Փարզաման Կրթիառ» ՌԽՎԿ ՍՊԸ
2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա դիմանական հաշվետվորություններին վեց ժամորագրություններ

	2016թ.		2015թ.	
	հազար դրամ	Միջին տոկոսադրույթ	հազար դրամ	Միջին տոկոսադրույթ
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվորթյուն				
Ակտիվներ				
Տրված վարկեր (համախառն)	15,340	18%	12,330	18%
Տրված վարկերի պահուստ	(153)	1%	(125)	1%

Ստորև ներկայացված են դեկավարության հետ գործարքների գծով շահույթում կամ վնասում արտացոլված գումարները դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

	2016թ.		2015թ.	
	հազար դրամ		հազար դրամ	
Հանույթ կամ վնաս				
Տոկոսային եկամուտ	2,381		997	

«*Документы*» УНДУ УДК 2016.Р. Материалы к выставке «Музейные документы в архиве и на выставке»